

ປະຊາກອນ ແລະ ການພັດທະນາ ໃນ ສປປ ລາວ

ໂອກາດ, ສິ່ງທ້າທາຍ ແລະ ທາງເລືອກທາງນະໂຍບາຍ
ເພື່ອການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ

ເພື່ອໃຫ້ໂລກນີ້ເປັນບ່ອນທີ່ ການຖືພາທຸກຄັ້ງແມ່ນດ້ວຍຄວາມຕັ້ງໃຈ,
ການເກີດລູກທຸກຄັ້ງມີຄວາມປອດໄພ, ແລະ
ໄວໜຸ່ມທຸກຄົນມີໂອກາດບັນລຸເປົ້າໝາຍຕາມຄວາມສາມາດຂອງຕົນ.

ປະຊາກອນ ແລະ ການພັດທະນາ ໃນ ສປປ ລາວ

ຄຳແນະນຳ ສະລັບ ໄລຍະຂອງແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຄັ້ງທີ 8
(2016-2020)

ຜູ້ຂຽນ:

ທ່ານ ສາດສະດາຈານ Gavin W Jones

ເມສາ 2015

Copyright © 2015

ອົງການ ສະຫະປະຊາຊາດ ກອງທຶນສຳລັບປະຊາກອນ

ສປປ ລາວ

ບ້ານໂພນສະຫວັນໃຕ້,

ຜູ້ ປ. ນ. 345

ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ

Disclaimer: ທັດສະນະຄະຕິທີ່ ນຳສະເໜີ ໃນບົດລາຍງານດັ່ງກ່າວນີ້ ແມ່ນຂອງຜູ້ຂຽນ ແລະ ອາດບໍ່ໄດ້ສ່ອງແສງ
ເຖິງທັດສະນະຄະຕິຂອງອົງການ UNFPA

ຄຳນຳ

ຄວາມເຂົ້າໃຈ ກ່ຽວກັບ ຜົນກະທົບຂອງການປ່ຽນແປງທາງດ້ານປະຊາກອນ ຕໍ່ກັບການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແມ່ນໄດ້ມີການເພີ່ມຂຶ້ນ ເຊິ່ງສ່ອງແສງ ໃຫ້ເຫັນ ໃນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ 6 ແລະ 7 (NSED). ບົດລາຍງານສະບັບນີ້ ແມ່ນຜົນມາຈາກຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການ ຂອງ ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າບັນຫາປະຊາກອນ ໄດ້ຮັບການແກ້ໄຂ ໃນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ 8 (2016-2020), ເຊື່ອມເອົາການປ່ຽນແປງທາງດ້ານປະຊາກອນ ທີ່ຈຳເປັນຕ້ອງເອົາໃຈໃສ່ ໃນໄລຍະ 5 ປີ ຂອງການບັນລຸເປົ້າໝາຍທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ.

ບົດລາຍດັ່ງກ່າວນີ້ ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ປະຊາກອນລາວ ຈະສືບຕໍ່ຂະຫຍາຍຕົວ ເຖິງແມ່ນວ່າອັດຕາການເກີດຈະຫຼຸດລົງ. ການປ່ຽນແປງຂອງໂຄງປະກອບອາຍຸປະຊາກອນ ຂອງ ສປປ ລາວ ໄດ້ນຳມາເຊິ່ງຜົນປະໂຫຍດທີ່ເອີ້ນວ່າ “ໂບນັດທາງດ້ານປະຊາກອນ” ຫຼື “ປ່ອງຢ້ຽມໂອກາດທາງດ້ານປະຊາກອນ”, ເຊິ່ງຈະສືບຕໍ່ອີກ 30 ປີໃນຕໍ່ໜ້າ ແລະ ສາມາດປະກອບສ່ວນຢ່າງໃຫຍ່ຫຼວງຕໍ່ກັບການເຕີບໂຕຂອງເສດຖະກິດ ແລະ ຄວາມຮັ່ງມີ ແລະ ການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ໃນໄລຍະຍາວ ຂອງ ສປປ ລາວ. ແຕ່ວ່າ, ຜົນປະໂຫຍດນີ້ ຈະສາມາດບັນລຸໄດ້ ກໍຕໍ່ເມື່ອຄວາມຕ້ອງ ການຂອງໄວໜຸ່ມ ໄດ້ຮັບການແກ້ໄຂ ໃນປະຈຸບັນ ເຊັ່ນ ຮັບປະກັນວ່າ ໄວໜຸ່ມ ມີການສຶກສາ, ມີສຸຂະພາບດີ, ມີທັກສະ, ແລະ ມີວຽກເຮັດງານທຳ.

ປັດໄຈປະຊາກອນ ຄວນສືບຕໍ່ໄດ້ຮັບການເອົາໃຈໃສ່ ໃນ ສປປ ລາວ, ດັ່ງທີ່ບົດລາຍງານສະບັບນີ້ ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນສາຍພົວພັນລະຫວ່າງ ປະຊາກອນ ແລະ ການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຢ່າງຈະແຈ້ງ. ການປ່ຽນແປງຂອງໂຄງປະກອບປະຊາກອນ ຂອງ ສປປ ລາວ ຈະນຳມາເຊິ່ງໂອກາດ ແລະ ສິ່ງທ້າທາຍ ຕໍ່ກັບ ລັດຖະບານ, ຊຸມຊົນ ແລະ ຄອບຄົວ. ດັ່ງນັ້ນ ຈຶ່ງມີຄວາມສຳຄັນ ສຳລັບ ນັກວາງແຜນ ໃນການຕິດຕາມທ່າອ່ຽງທາງດ້ານປະຊາກອນ ຢ່າງໃກ້ສິດ ລວມທັງ ທ່າອ່ຽງຂອງການຈະເລີນພັນ, ເພື່ອສາມາດປັບປຸງນະໂຍບາຍ ແລະ ມາດຕະການຕ່າງໆ ໃນການເພີ່ມທະວີຜົນປະໂຫຍດ ແລະ ຮັບມືກັບສິ່ງທ້າທາຍ ຈາກການປ່ຽນແປງທາງດ້ານປະຊາກອນ.

ຂ້າພະເຈົ້າ ຫວັງວ່າ ການວິໄຈນີ້ ແລະ ຂໍ້ແນະນຳຕ່າງໆ ຈະເພີ່ມຄວາມເຂົ້າໃຈ ແລະ ສົ່ງຜົນໃຫ້ມີສ້າງມາດຕະການ ແລະ ນະໂຍບາຍ ກ່ຽວກັບ ປັດໄຈປະຊາກອນ ໃນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຄັ້ງທີ 8 ແລະ ແຜນພັດທະນາຂອງຂະແໜງການ ເຊິ່ງຈະເພີ່ມທະວີຜົນປະໂຫຍດທາງດ້ານປະຊາກອນ ເພື່ອການພັດທະນາເສດຖະກິດທີ່ໄວວາ ແລະ ຍືນຍົງ ຂອງ ສປປ ລາວ.

Dr. Hassan Mohtashami
UNFPA Representative, Lao PDR

ສາລະບານ

ສະຫຼຸບຫຍໍ້	01
ພາກສະເໜີ	05
ດ້ານປະລິມານຂອງປະຊາກອນ	05
ກຳລັງແຮງງານ	12
ທ່າອຸ່ງປະຊາກອນ ແລະ ຄຸນະພາບຂອງຊັບພະຍາກອນມະນຸດ	16
ບັນຫາຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບ ຂໍ້ມູນ	28
ບາງຄຳແນະນຳທາງດ້ານນະໂຍບາຍກ່ຽວກັບທ່າອຸ່ງທາງດ້ານປະຊາກອນ	29
ເອກະສານອ້າງອີງ	33

ສະຫຼຸບຫຍໍ້

- ສປປ ລາວ ກຳລັງປະເຊີນໜ້າກັບການຂະຫຍາຍຕົວຂອງປະຊາກອນ ຢ່າງເຫັນໄດ້ຊັດເຈນ. ການຄາດຄະເນປະຊາກອນທີ່ເປັນທາງການໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນ ການເພີ່ມຂຶ້ນລະຫວ່າງ 1.71 ຫາ 1.91 ລ້ານຄົນ ໃນຊ່ວງປີ 2015 ຫາ ປີ 2030, ແລະ ຈຳນວນປະຊາກອນ ລະຫວ່າງ 10.25 ຫາ 10.72 ລ້ານຄົນພາຍໃນປີ 2050.
- ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງປະຊາກອນ ແຕ່ລະກຸ່ມອາຍຸ ແມ່ນມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນຫຼາຍ. ໃນໄລຍະຂອງແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຄັ້ງທີ 8, ຈຳນວນເດັກນ້ອຍໃນເກນອາຍຸເຂົ້າຮຽນ (5-14 ປີ) ຄາດວ່າຈະຫຼຸດລົງ 3.7%, ໃນຂະນະທີ່ກຸ່ມປະຊາກອນໄວເຮັດວຽກແມ່ນຈະເພີ່ມຂຶ້ນ 10.6% ແລະ ປະຊາກອນຜູ້ສູງອາຍຸ ເພີ່ມຂຶ້ນ 10.1%.
- ລາວຍັງບໍ່ໄດ້ສິ້ນສຸດຂ້າມຜ່ານ ທາງດ້ານປະຊາກອນ ໄລຍະທີ 1 - ເຊິ່ງແມ່ນການຫຼຸດລົງຂອງອັດຕາການຕາຍ ແລະ ການຈະເລີນພັນສູ່ລະດັບຕໍ່າ ແຕ່ວ່າທ່າອູ່ງຂອງ ສປປ ລາວ ແມ່ນໄປໃນທິດທາງນີ້. ອັດຕາການຕາຍຂອງເດັກນ້ອຍຕໍ່າກວ່າ 5 ປີ ໄດ້ຫຼຸດລົງມາເປັນ 79 ຄົນ ຕໍ່ ເດັກເກີດມີຊີວິດ 1,000 ຄົນ ໃນປີ 2010-11, ແລະ ຄາດວ່າຈະສາມາດບັນລຸເປົ້າໝາຍສະຫັດສະຫວັດ ເຊິ່ງແມ່ນ 70, ແຕ່ອັດຕາການຕາຍຂອງເດັກອ່ອນ ແມ່ນຍັງບໍ່ສາມາດບັນລຸໄດ້. ອັດຕາການຈະເລີນພັນທັງໝົດ ແມ່ນ

3.2 (ໃນປີ 2008 - 11) ເຊິ່ງແມ່ນຢູ່ໃນລະດັບ 50% ສູງກວ່າລະດັບການຈະເລີນພັນທິດແທນ. ຄາດຄະເນວ່າອັດຕາການຈະເລີນພັນ ຂອງ ສປປ ລາວ ຈະຫຼຸດລົງໃນລະດັບທິດແທນ 2.1 ໃນອີກ 30 ປີ ຕໍ່ໜ້າ. ແຕ່ວ່າ ແຜນງານການວາງແຜນຄອບຄົວທີ່ມີປະສິດທິພາບ ຈະຊ່ວຍໃນການຫຼຸດອັດຕາການຈະເລີນພັນ ສູ່ລະດັບນີ້ໃຫ້ໄວຂຶ້ນ ແລະ ຊ່ວຍໃຫ້ແມ່ຍິງສາມາດປະສ່ວນໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ.

- ເນື່ອງຈາກໂຄງປະກອບອາຍຸຂອງ ປະຊາກອນລາວ ຍັງສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນເຖິງການຈະເລີນພັນທີ່ສູງໃນໄລຍະຜ່ານມາ ເຮັດໃຫ້ຍັງມີຈຳນວນປະຊາກອນທີ່ສູງ ເຄື່ອນຍ້າຍຂຶ້ນຕາມປີຮະມິດອາຍຸ. ສິ່ງຜົນໃຫ້ປະຊາກອນສືບຕໍ່ຂະຫຍາຍຕົວຜ່ານ “ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງປະຊາກອນໃນໄລຍະຜ່ານມາ” (“population momentum”) - ໝາຍຄວາມວ່າຈຳນວນປະຊາກອນ ຍັງຈະສືບຕໍ່ເພີ່ມຂຶ້ນເປັນເວລາດົນ ຫຼັງຈາກທີ່ອັດຕາການຈະເລີນພັນຫຼຸດລົງເຖິງລະດັບທິດແທນ.
- ການປ່ຽນແປງໂຄງສ້າງດ້ານອາຍຸ ຂອງປະຊາກອນລາວແມ່ນນຳໄປສູ່ “ຜົນປະໂຫຍດທາງດ້ານປະຊາກອນ” (demographic bonus), ເຊິ່ງໝາຍຄວາມວ່າອັດຕາສ່ວນກຸ່ມປະຊາກອນ ໃນເກນອາຍຸເຮັດວຽກຈະ

ເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ອັດຕາເອື້ອຍອີງຕໍ່ກັບໜຶ່ງຜູ້ ອອກແຮງງານໜ້ອຍລົງ. ໃນປີ 2015 ອັດ ຕາເອື້ອຍອີງຈະຫຼຸດລົງເຖິງ 0.62, ໃນປີ 2030 ຈະຫຼຸດລົງເຖິງ 0.51 ແລະ ຈະຍັງ ຕໍ່າລົງຮອດ 0.43 ໃນປີ 2045. ມັນຈະ ຄ່ອຍໆເລີ່ມຕົ້ນເພີ່ມຂຶ້ນພາຍຫຼັງຈາກ ປີ 2050.

- ປະຊາກອນຜູ້ສູງອາຍຸ ຍັງບໍ່ທັນເປັນບັນຫາ ສໍາລັບ ສປປ ລາວ. ອັດຕາປະຊາກອນຜູ້ສູງ ອາຍຸ ແມ່ນຍັງຕໍ່າຢູ່ (3.8%), ແລະ ຈະເລີ່ມ ເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງໄວວາ ພາຍຫຼັງຈາກ ປີ 2020. ໃນປີ 2050, ອັດຕາສ່ວນປະຊາກອນຜູ້ສູງ ອາຍຸໃນ ສປປ ລາວ ຍັງຈະຕໍ່າກວ່າ ຕົວເລກ ໃນປະເທດໄທໃນປະຈຸບັນ.
- ລາວເປັນປະເທດທີ່ມີຄວາມໜ້າແທ້ໝາ ທາງ ດ້ານປະຊາກອນຕໍ່າ (ຕໍ່າທີ່ສຸດໃນອາຊຽນ), ແຕ່ມັນກໍ່ມີຜົນດີຍ້ອນ: ເນື້ອທີ່ສ່ວນໃຫຍ່ ຂອງປະເທດແມ່ນເປັນເຂດພູສູງ ແລະ ບໍ່ ສາມາດທໍາການຜະລິດໄດ້. ຄາດວ່າດິນປູກ ຝັງແມ່ນປະມານ 1.1 ເຮັກຕາ ຕໍ່ຄົວເຮືອນ ຫຼື ດິນທີ່ສາມາດທໍາການຜະລິດໄດ້ແມ່ນປະ ມານ 1.7 ເຮັກຕາ ຕໍ່ຄອບຄົວໃນເຂດຊົນ ນະບົດ; ຕົວເລກນີ້ຈະບໍ່ຫຼຸດລົງຫຼາຍເມື່ອປະ ຊາກອນມີການຂະຫຍາຍຕົວ, ຍ້ອນວ່າປະ ຊາກອນ ທີ່ອີງໃສ່ກະສິກໍາໃນການດໍາລົງຊີ ວິດເປັນສ່ວນໃຫຍ່ຈະບໍ່ມີການປ່ຽນແປງໃນ ຂະນະທີ່ການເຄື່ອນຍ້າຍເຂົ້າສູ່ຕົວເມືອງ ຈະເພີ່ມຂຶ້ນ.
- ການເຄື່ອນຍ້າຍສາກົນ ແມ່ນບໍ່ມີຂໍ້ມູນພຽງ ພໍໃນສະຖິຕິຂອງລາວ. ບໍ່ສາມາດຄາດກະ

ໄດ້ວ່າມີຈໍານວນເຂົ້າມາ ແລະ ອອກໄປ ເຮັດວຽກນອກປະເທດເທົ່າໃດ.

- ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ ກໍ່ເປັນທີ່ຮັບຮູ້ໄດ້ວ່າມີ ແຮງງານຈໍານວນຫຼາຍພໍສົມຄວນຂ້າມຊາຍ ແດນລາວ ແລະ ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນແບບບໍ່ມີ ໜັງສືຖືກກົດໝາຍ. ຄາດວ່າຈໍານວນເຄື່ອນ ຍ້າຍຈະເພີ່ມຂຶ້ນ (ອາດຈະສາມາດບັນທຶກ ໄດ້) ເນື່ອງຈາກການສ້າງຂົວ ແລະ ເສັ້ນ ທາງຄົມມະນາຄົມທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ເພື່ອເຊື່ອມຕໍ່ ກັບບັນດາປະເທດອື່ນໆ. ການເຮັດວຽກຢູ່ ໃນຂະແໜງກະສິກໍາ ແມ່ນເລີ່ມຫຼຸດລົງເທື່ອ ລະໜ້ອຍສ່ວນຂະແໜງການບໍລິການ ແລະ ອຸດສະຫະກໍາແມ່ນເພີ່ມຂຶ້ນ. ການຜະລິດ ຂອງແຕ່ລະຫົວໜ່ວຍແຮງງານ ແມ່ນແຕກ ຕ່າງກັນຢ່າງຂາດຂັ້ນ ໃນແຕ່ລະຂະແໜງ ການຜະລິດ.
- ການຜະລິດ ໃນຂະແໜງອຸດສະຫະກໍາ ແມ່ນສູງເກືອບ 8 ເທົ່າ ຕົວສົມທຽບໃສ່ຂະ ແໜງກະສິກໍາ, ເກືອບ 5 ເທົ່າຕົວໃນຂະ ແໜງບໍລິການ ສົມທຽບໃສ່ຂະແໜງກະສິ ກໍາ. ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງກໍາລັງແຮງງານ ເພດຍິງແມ່ນມີອັດຕາສູງຂຶ້ນ, ລວມທັງໃນ ເຂດຕົວເມືອງເຖິງແມ່ນວ່າ ອັດຕາການຈະ ເລີນພັນສູງກວ່າບັນດາປະເທດອາຊຽນ ອື່ນໆກໍ່ຕາມ. ຫົວໜ່ວຍແຮງງານເຫຼົ່ານີ້ ສ່ວນໜ້ອຍແມ່ນຢູ່ໃນແຮງງານ ໃນລະບົບ ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ແມ່ຍິງສາມາດເຮັດວຽກ ແລະ ລ້ຽງດູລູກໄປພ້ອມກັນ.
- ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງແຮງງານ ໂດຍຜ່ານການ ປັບປຸງໂຄງປະກອບຂອງເສດຖະກິດ ໄປສູ່

ການຜະລິດເປັນສິນຄ້າຫຼາຍກ່ວາ ແມ່ນມີຄວາມສໍາຄັນ. ຍຸດທະສາດນີ້ຕ້ອງປະກອບດ້ວຍ 2 ສ່ວນ: (ກ) ເພີ່ມການຜະລິດໃນຂະແໜງກະສິກໍາ ແລະ (ຂ) ພັກດັນຂະແໜງການທີ່ບໍ່ແມ່ນຂະແໜງກະສິກໍາທີ່ກໍາລັງຂະຫຍາຍຕົວ ແລະ ສາມາດສ້າງວຽກເພື່ອຮັບເອົາກຸ່ມຄົນທີ່ຍົກຍ້າຍ ຈາກຂະແໜງການກະສິກໍາ. ສິ່ງທ້າທາຍທີ່ສໍາຄັນແມ່ນການຍົກສູງລະດັບການສຶກສາ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ແຮງງານໃນປະຈຸບັນ ຫຼື ຜູ້ທີ່ກໍາລັງຈະເຂົ້າເປັນກໍາລັງແຮງງານໃໝ່.

- ໃນໄລຍະ 20 ປີຜ່ານມາ ຈີນເຖິງປີ 2005, ນະຄອນຫຼວງວຽງ ຈັນໄດ້ຮັບຮອງເອົາຜູ້ເຄື່ອນຍ້າຍຈາກທຸກໆພາກຂອງລາວ. ຜູ້ເຄື່ອນຍ້າຍສ່ວນຫຼາຍແມ່ນມາຈາກ ບັນດາແຂວງພາກເໜືອ ແລະ ແຂວງວຽງຈັນ. ຢູ່ພາກໃຕ້ ຜູ້ເຄື່ອນຍ້າຍສ່ວນຫຼາຍ ແມ່ນອອກໄປສູ່ປະເທດໄທ.
- ລາວໄດ້ຫັນເປັນຕົວເມືອງຢ່າງໄວວາ ຄາດວ່າຈະມີການສືບຕໍ່ ຂະຫຍາຍຕົວຂອງປະຊາກອນໃນຕົວເມືອງ, ອາດເພີ່ມຂຶ້ນເຖິງ 50% ໃນຕົ້ນປີ 2030. ນີ້ໝາຍວ່າປະຊາກອນໃນເຂດຊົນນະບົດຈະບໍ່ເພີ່ມຂຶ້ນ. ປະຊາກອນໃນນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ອາດມີເຖິງ 2 ລ້ານຄົນໃນປີດັ່ງກ່າວ, ແລະ ບັນດາເມືອງສໍາຄັນໆ ແມ່ນຈະຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງໄວວາໂດຍສະເພາະ ບັນດາເມືອງທີ່ມີການຄົມມະນາຄົມເຊື່ອມຕໍ່ກັບປະເທດອື່ນໆ, ດັ່ງນັ້ນເຮັດໃຫ້ ສປປ ລາວ ກາຍເປັນປະເທດທີ່ມີ ດິນແດນເຊື່ອມຕໍ່ກັບປະເທດອື່ນ

ແທນທີ່ຈະເປັນພຽງປະເທດບໍ່ມີທາງອອກສູ່ທະເລ.

- ຄວາມຈໍາເປັນຕໍ່ການຍົກລະດັບການສຶກສາໃຫ້ແກ່ກໍາລັງແຮງງານ ແມ່ນເປັນສິ່ງສໍາຄັນສໍາລັບ ສປປ ລາວ ເນື່ອງຈາກວ່າລາວຈະກາຍເປັນປະເທດທີ່ຫັນມາເປັນຕົວເມືອງຫຼາຍຂຶ້ນ ພ້ອມກັບການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງການຄ້າສາກົນ. ສປປ ລາວ ແມ່ນນໍາຫຼັງບັນດາປະເທດອາຊຽນກ່ຽວກັບ ອັດຕາການເຂົ້າຮຽນຂອງເດັກໃນລະດັບປະຖົມ ແລະ ມັດທະຍົມ, ລວມທັງອັດຕາການຈົບຊັ້ນປະຖົມທີ່ຕໍ່າມີພຽງແຕ່ 67% ແລະ ລະດັບການຮູ້ໜັງສືຂອງປະຊາກອນຜູ້ໃຫຍ່ ແລະ ໃນກຸ່ມກໍາລັງຮຽນໜັງສື. ການປັບປຸງຄຸນະພາບຂອງການສຶກສາ ຈຶ່ງແມ່ນຄວາມຈໍາເປັນອັນຮີບດ່ວນ.
- ນອກຈາກຜົນກະທົບຕໍ່ການຜະລິດຂອງກໍາລັງແຮງງານແລ້ວ, ການເພີ່ມລະດັບການສຶກສາ ຍັງຜົນກະທົບທາງບວກຕໍ່ກັບການຫຼຸດຜ່ອນອັດຕາການຕາຍ ແລະ ການເຈັບເປັນ, ເພີ່ມອາຍຸການແຕ່ງງານ, ຫຼຸດຜ່ອນແຮງງານເດັກ ແລະ ຂົງເຂດອື່ນໆອີກຫຼາກຫຼາຍ.
- ບັນຫາສຸຂະພາບຈະເລີນພັນ ແມ່ນສໍາຄັນຕໍ່ການພັດທະນາປະເທດ. ອັດຕາການບໍ່ຢາກໄດ້ລູກ ແຕ່ບໍ່ໃຊ້ວິທີຄຸມກໍາເນີດແມ່ນຍັງຢູ່ໃນລະດັບສູງ 20% ເຖິງແມ່ນວ່າມັນຈະຫຼຸດລົງຢ່າງໄວວາຕັ້ງແຕ່ປີ 2000 (40%) ມາຮອດ ປີ 2005 ແມ່ນຫຼຸດຊ້າລົງ (27%). ການແກ້ໄຂບັນຫາກວ້າງໄດ້ໂດຍ

ຜ່ານການສົ່ງເສີມ ແລະ ຂະຫຍາຍແຜນ
ງານບໍລິການວາງແຜນຄອບຄົວ ແມ່ນຈະ
ມີຜົນກະທົບດ້ານບວກ ຕໍ່ກັບການຫຼຸດອັດ
ຕາການຕາຍຂອງເດັກເກີດໃໝ່ ແລະ ການ
ຕາຍຂອງແມ່. ນີ້ສາມາດຊ່ວຍໃຫ້ແມ່ຍິງມີ
ບົດບາດສໍາຄັນ ໃນການປະກອບສ່ວນໃນ
ວຽກງານ ແລະ ສາມາດກຳນົດຂະໜາດ
ຄອບຄົວຕາມຄວາມຕ້ອງການ.

- ຂໍ້ມູນທີ່ຊັດເຈນ ແລະ ທັນເວລາແມ່ນສໍາ
ຄັນສໍາລັບການວາງແຜນທີ່ມີປະສິດທິພາບ
ແລະ ການຕິດຕາມກວດກາແຜນງານພັດ
ທະນາ. ການຄາດຄະເນປະຊາກອນທີ່
ເປັນທາງການ ແມ່ນຕ້ອງໄດ້ຮັບການເຜີຍ
ແຜ່ ແລະ ທາງລັດຖະບານມີຄວາມຈໍາເປັນ
ຕ້ອງໄດ້ເນັ້ນໜັກ ໃຫ້ທຸກໆອົງການລັດຖະ
ບານນໍາໃຊ້ເພື່ອຄວາມສອດຄ່ອງ ແລະ
ເປັນເອກະພາບ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມການ
ຄາດຄະເນຂອງປະຊາກອນທີ່ເປັນທາງ
ການຕ້ອງໄດ້ຄາດຄະເນໃຫ້ແຕ່ລະແຂວງ.
ຄວາມຕ້ອງການທໍາອິດ ແມ່ນການປັບປຸງ
ການຈົດທະບຽນກ່ຽວກັບປະຊາກອນທີ່ສໍາ
ຄັນຕ່າງໆ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດເປັນເຄື່ອງມືໃນ
ການວາງແຜນທີ່ມີປະສິດທິຜົນ.

ພາກສະເໜີ

ບົດລາຍສະບັບນີ້ ໄດ້ກວດສອບເບິ່ງບັນດາ ແນວໂນ້ມ/ທ່າອ່ຽງການປ່ຽນແປງທາງດ້ານ ປະຊາກອນໃນ ສປປ ລາວ, ຜົນກະທົບຕໍ່ການ ພັດທະນາ, ແລະ ບາງບັນຫາກ່ຽວພັນກັບ ນະໂຍບາຍ. ຈຸດສຸມຂອງເອກະສານສະບັບນີ້ ແມ່ນເນັ້ນໃສ່ໄລຍະຂອງແຜນພັດທະນາເສດ ຕະກິດ-ສັງຄົມຄັ້ງທີ 8, ເຊິ່ງຖືວ່າເປັນໄລຍະ ທີ່ຂ້ອນຂ້າງສັ້ນໃນການສຶກສາ ກ່ຽວກັບແນວ ໂນ້ມທາງດ້ານປະຊາກອນ, ດັ່ງນັ້ນມີຄວາມ ຈຳເປັນຈະຕ້ອງໄດ້ສືບທະນາ ໂດຍອີງໃສ່ “ວິ ໄສທັດ” ໄລຍະຍາວ. ມີສອງແງ່ມູມຫຼັກຂອງ

ປະຊາກອນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກັບການວາງແຜນຄື: ການປ່ຽນແປງທາງດ້ານປະລິມານ (ລວມ ເຖິງໂຄງປະກອບດ້ານອາຍຸ ແລະ ການແຈກ ຍາຍທາງພູມສາດຂອງພົນລະເມືອງ); ແລະ ແງ່ມູມອື່ນໆ ທາງດ້ານຄຸນນະພາບຂອງຊັບພະ ຍາກອນມະນຸດ, ລວມທັງທາງດ້ານສຸຂະ ພາບ ແລະ ການສຶກສາ. ພື້ນຖານການສືບ ທະນາກ່ຽວກັບແນວໂນ້ມ ຂອງປະຊາກອນ ໃນການວິໄຈນີ້ ແມ່ນອີງໃສ່ການຄາດຄະເນ ປະຊາກອນ.

ດ້ານປະລິມານຂອງປະຊາກອນ

ພົນລະເມືອງຂອງ ສປປ ລາວ ຈະເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງເຫັນໄດ້ຊັດເຈນ, ບໍ່ວ່າຈະວາງນະໂຍບາຍ ດ້ານ ປະຊາກອນແນວໃດກໍ່ຕາມ.

ການຄາດຄະເນປະຊາກອນ ສຳລັບ ສປປ ລາວ ໃນປະຈຸບັນໄດ້ກະກຽມຫຼັງຈາກໄດ້ຮັບ ຜົນຂອງການສຳຫຼວດດັດຊະນີ ໝາຍສັງຄົມ ລາວປີ 2011-12 (LSIS), ເຊິ່ງຜົນຂອງການ ຄາດຄະເນໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ປະຊາ ກອນລາວ ຈະເພີ່ມຂຶ້ນຈາກ 6.2 ລ້ານຄົນໃນປີ 2010 ມາເປັນ 10.3 ລ້ານ ຫາ 10.7 ລ້ານຄົນ ໃນປີ 2050, ນັ້ນຄືການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງປະຊາ ກອນລະຫວ່າງ 4.0 ລ້ານ ຫາ 4.5 ລ້ານຄົນ, ຫຼື ລະຫວ່າງ 65% ຫາ 72%.

ສົມມຸດຕິຖານກ່ຽວກັບອັດຕາການຈະເລີນພັນ ທີ່ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການຄາດຄະເນຄັ້ງນີ້ ແມ່ນອີງ

ໃສ່ການຄາດຄະເນວ່າ ອັດຕາສະພາວະຈະ ເລີນພັນຈະຫຼຸດລົງຮອດລະດັບທົດແທນ ເມື່ອ ໃດ (ໝາຍວ່າ ອັດຕາຈະເລີນພັນລວມ (TFR) ເທົ່າກັບ 2.1). ການສົມມຸດຕິຖານນີ້ແມ່ນຄາດ ວ່າຈະເກີດຂຶ້ນໃນປີ 2040 ສຳລັບການຄາດ ຄະເນທີ່ສູງ, ໃນປີ 2035 ສຳລັບການຄາດຄະ ເນປານກາງ ແລະ ໃນປີ 2030 ສຳລັບການ ຄາດຄະເນທີ່ຕໍ່າ.

ການຄາດຄະເນລະດັບປານກາງຂອງ ສປປ ລາວ ແມ່ນໃກ້ຄຽງກັບການຄາດຄະເນລະດັບ ປານກາງ ຂອງອົງການສະຫະປະຊາຊາດ, ເຊິ່ງສະແດງຜົນ ຈຳນວນພົນລະເມືອງລາວໃນ

ປີ 2050 ແມ່ນ 10.6 ລ້ານຄົນ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ການຄາດຄະເນຂອງອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ແມ່ນໄດ້ໃຊ້ສົມມຸດຖານການຈະເລີນພັນທີ່ກວ້າງກວ່າ, ເຮັດໃຫ້ຜົນຂອງການຄາດຄະເນໃນປີ 2050 ຢູ່ໃນລະຫວ່າງ 9.1 ລ້ານຄົນ ສຳລັບການຄາດຄະເນລະດັບຕ່ຳຫາ 12.2 ລ້ານຄົນ ໃນກໍລະນີການຄາດຄະເນລະດັບສູງ.

ການວິໄຈຂອງບົດລາຍງານນີ້ ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ທ່າອ່ງຂອງອັດຕາການຈະເລີນພັນຂອງ ສປປ ລາວ ໃນອານາຄົດແມ່ນບໍ່ມີຄວາມແນ່ນອນ. ຕາມປະສົບການຂອງສາກົນໄດ້ຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າ ໃນເມື່ອອັດຕາຈະເລີນພັນເຊັ່ນດຽວກັບໃນສປປ ລາວ ທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນສູງສຸດແລ້ວ, ໂດຍປົກກະຕິແລ້ວ ມັນຄ່ອຍໆຫຼຸດລົງຫາລະດັບທົດແທນ, ເຖິງແມ່ນວ່າໃນບາງປະເທດອັດຕາຈະເລີນພັນຈະມີການຄົງຢູ່ຄືເກົ່າ ຢູ່ໃນຊ່ວງເວລາໄລຍະໜຶ່ງ. ອັດຕາການຈະເລີນພັນໃນສປປ ລາວ ໄດ້ຫຼຸດລົງຈົນເຖິງລະດັບທົດແທນແລ້ວໃນເຂດຕົວເມືອງ, ໃນກຸ່ມທີ່ມີລະດັບການສຶກສາລະດັບເໝືອນມັດທະຍົມ, ແລະ ໃນກຸ່ມຄົນຮຸ່ງມີທີ່ສຸດ ແລະ ສາມາດຄາດຄະເນວ່າ ມັນຈະສືບຕໍ່ຫຼຸດລົງ ເມື່ອປະຊາກອນເຂົ້າມາສູ່ຕົວເມືອງໃຫຍ່ຫຼາຍຂຶ້ນ, ມີການສຶກສາທີ່ດີຂຶ້ນ ແລະ ມີຄວາມຮຸ່ງມີຫຼາຍຂຶ້ນ.

ໃນການຄາດຄະເນເປັນທາງການຂອງ ສປປ ລາວ, ຈຳນວນປະສົມມຸດຖານສຳລັບອັດຕາຈະເລີນພັນລວມທີ່ຈະຫຼຸດລົງຈາກ 3.2 ຫາ

ລະດັບທົດແທນ (2.1) ແມ່ນດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

- ໃນການຄາດຄະເນສູງ - 30 ປີ
- ໃນການຄາດຄະເນປານກາງ - 25 ປີ
- ໃນການຄາດຄະເນຕ່ຳ - 20 ປີ

ການສຳຫຼວດດັດຊະນີໝາຍສັງຄົມລາວ ປີ 2011-12 ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າອັດຕາຈະເລີນ 5.0 ມາເປັນ 3.2 ໂດຍໃຊ້ເວລາພຽງແຕ່ 12 ປີ. ການຄາດຄະເນການຫຼຸດລົງຂອງອັດຕາຈະເລີນພັນຈາກ 3.2 ຫາ 2.1 (20-30 ປີ) ແມ່ນຖືວ່າຕ່ຳກວ່າຫຼາຍ.

ການຫຼຸດລົງຂອງອັດຕາຈະເລີນພັນ ຈາກ 3.2 ເຖິງລະດັບທົດແທນ (2.1) ໃນປະເທດອື່ນໆ ແມ່ນໃຊ້ເວລາດົນປານໃດ?

ປະເທດຫວຽດນາມ, ປະເທດອີຣານ	5-6 ປີ
ປະເທດຕູນີເຊຍ	8 ປີ
ປະເທດໄທ	10 ປີ
ປະເທດບຣາຊິວ	16 ປີ
ປະເທດໂມຣອກໂຄ, ປະເທດອາລເຈເຣຍ	32 ປີ
ປະເທດອິນໂດເນເຊຍ	32 ປີ
ປະເທດກຳປູເຈຍ	40 ປີ

ການຫຼຸດລົງຂອງອັດຕາຈະເລີນພັນ ຈາກ 3.2 ມາເປັນ 2.1 ໃນບັນດາເປັນເທດອື່ນໆ ແມ່ນມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນຢ່າງເຫັນໄດ້ຈະແຈ້ງ. ໃນ

ຂະນະທີ່ການຄາດຄະເນປະຊາກອນ ຂອງ ສປປ ລາວ ແມ່ນຄາດວ່າອັດຕາຄວາມໄວ ຂອງການຫຼຸດລົງ ຂອງອັດຕາຈະເລີນພັນຈະ ຂ້າລົງ, ເຮັດໃຫ້ເຫັນຄວາມຈໍາເປັນສໍາລັບນັກ ວາງແຜນໃນ ສປປ ລາວ ທີ່ຕ້ອງເຝົ້າຕິດຕາມ ແນວໂນ້ມຂອງທ່າອ່ຽງ ຂອງການຈະເລີນພັນ ຢ່າງລະມັດລະວັງ, ເພື່ອໃຫ້ກໍານົດໄດ້ຢ່າງທັນ ການວ່າອັດຕາການຈະເລີນພັນ ເປັນໄປຕາມ ສົມມຸດຕິຖານທີ່ວາງໄວ້ ໃນການຄາດຄະເນ ເປັນທາງການ ຫຼື ບໍ່. ຖ້າຫາກວ່າການຫຼຸດລົງ ຂອງອັດຕາການຈະເລີນພັນ ຫາກເປັນໄປ ຕາມແບບທີ່ຄ້າຍຄືກັບປະເທດອື່ນ ເຊັ່ນປະ ເທດຫວຽດນາມ ແລະ ປະເທດໄທ ທີ່ຫຼຸດລົງ ຢ່າງໄວວາ, ການຄາດຄະເນອາດຈະຕ້ອງໄດ້ ມີການປັບປຸງໃຫ້ທັນກັບສະພາບການ, ແຕ່ ຖ້າຫາກວ່າ ມັນເປັນໄປຄືກັບການປຸງແປງ ຕາມຈັງວະທີ່ຊ້າກ່ວາໃນບາງປະເທດ, ມັນກໍ ຈະເປັນໄປຕາມການຄາດຄະເນຕາມທີ່ເປັນຢູ່

ການບໍ່ໄດ້ຮັບການສະໜອງຕາມຄວາມຕ້ອງ ການໃນການເຂົ້າເຖິງການວາງແຜນຄອບຄົວ ແລະ ສາຍພົວພັນກັບການຈະເລີນພັນ

ເຫັນໄດ້ຂັ້ນຂ້າງຊັດເຈນວ່າໃນ ສປປ ລາວ ຂະໜາດຂອງຄອບຄົວທີ່ຕ້ອງການ ແມ່ນມີ ຂະໜາດນ້ອຍລົງ. ອີງຕາມການສໍາຫຼວດດັດ ຊະນິໝາຍສັງຄົມລາວ ປີ 2011-12, ສໍາລັບ ແມ່ຍິງທີ່ມີລູກແລ້ວ 3 ຄົນ, ມີພຽງ 12% ເທົ່າ ນັ້ນທີ່ຕ້ອງການລູກຕື່ມອີກ ແລະ 5% ຍັງບໍ່ໄດ້ ຕັດສິນໃຈ. ສ່ວນສໍາລັບແມ່ຍິງທີ່ມີລູກ ແລ້ວ 2 ຄົນ, ມີພຽງ 32% ເທົ່ານັ້ນທີ່ຕ້ອງການເອົາ

ລູກອີກ ແລະ 7% ຍັງບໍ່ໄດ້ຕັດສິນໃຈ.

ອັດຕາຂອງແມ່ຍິງທີ່ບໍ່ຢາກມີລູກ ແຕ່ບໍ່ໄດ້ໃຊ້ວິທີ ຄຸມກໍາເນີດໃນ ສປປ ລາວ ແມ່ນສູງຫຼາຍ. ນີ້ ໝາຍຄວາມວ່າ ແມ່ຍິງໃນໄວຈະເລີນພັນຜູ້ທີ່ ບໍ່ໄດ້ໃຊ້ການຄຸມກໍາເນີດວິທີໃດໆເລີຍ ແຕ່ຍັງ ບໍ່ທັນຢາກມີລູກ (ເວັ້ນໄລຍະທ່າງ) ຫຼື ຜູ້ທີ່ ບໍ່ຢາກໄດ້ລູກອີກແລ້ວ (ຈໍາກັດການເກີດ). ຜົນ ການສໍາຫຼວດສຸຂະພາບຈະເລີນພັນ ປີ 2005, ພົບວ່າ 29% ຂອງແມ່ຍິງໃນໄວຈະເລີນພັນ ແມ່ນບໍ່ຕ້ອງການມີລູກ ແຕ່ບໍ່ໄດ້ໃຊ້ວິທີການ ຄຸມກໍາເນີດ. ການສໍາຫຼວດດັດຊະນິໝາຍສັງ ຄົມລາວ ໃນປີ 2011-12 ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນ ອັດຕາສ່ວນດັ່ງກ່າວ ຄື 19.9% (8.2% ສໍາລັບ ການເກີດລູກທ່າງ ແລະ 11.8% ສໍາລັບການ ຈໍາກັດການເກີດ). ການນໍາໃຊ້ວິທີການຄຸມກໍາ ເນີດ ແມ່ນເພີ່ມຂຶ້ນໃນຊ່ວງເວລາລະຫວ່າງ ການສໍາຫຼວດ ສອງຄັ້ງດັ່ງກ່າວ – ຄືຈາກ 38% ໃນປີ 2005 ຫາ 49.8% ໃນປີ 2011-12. ຕາມຄວາມຈິງແລ້ວ ເປີເຊັນຂອງແມ່ຍິງທີ່ຍັງ ບໍ່ທັນຕ້ອງການມີລູກ ແຕ່ບໍ່ໄດ້ໃຊ້ວິທີຄຸມກໍາ ເນີດບໍ່ໄດ້ຫຼຸດລົງຫຼາຍ ໃນຂະນະທີ່ການໃຊ້ ວິທີການຄຸມກໍາເນີດ ໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງເຫັນໄດ້ ຊັດເຈນ ເຊິ່ງນີ້ມັນເປັນການສະແດງໃຫ້ເຫັນ ວ່າມັນມີການເພີ່ມຂຶ້ນ ຂອງອັດຕາສ່ວນຂອງ ຄູ່ສາມີພັນລະຍາ ທີ່ຕ້ອງການຄວບຄຸມຈໍາ ນວນລູກທີ່ພວກເຂົາຢາກມີ. ດັ່ງນັ້ນຖ້າຫາກ ວ່າ ຄົນສ່ວນໃຫຍ່ໃນກຸ່ມທີ່ຍັງບໍ່ທັນຕ້ອງການ ມີລູກແຕ່ບໍ່ໄດ້ຄຸມກໍາເນີດ ສາມາດເຂົ້າເຖິງ ການຄຸມກໍາເນີດ - ສົມມຸດວ່າ ເຄິ່ງໜຶ່ງຂອງ

ກຸ່ມເຫຼົ່ານີ້ ທີ່ພົບໃນການສຳຫຼວດ ປີ 2011-12, ອັດຕາການຈະເລີນພັນຈະຫຼຸດລົງ ຢ່າງໄວວາ, ເຊິ່ງອາດຈະຫຼຸດລົງໄວວາກວ່າທີ່ ຄາດໄວໃນການຄາດຄະເນປະຊາກອນ.

ປະເດັນສຳຄັນທີ່ພົບຈາກການຄາດຄະເນປະ ຊາກອນ

ໃນການຄາດຄະເນປະຊາກອນ ຂອງ ສປປ ລາວ ໄດ້ພົບຫຼາຍໆປະເດັນທີ່ສຳຄັນທີ່ມີຜົນ ຕໍ່ການວາງແຜນການພັດທະນາ. ປະເດັນ ຕ່າງໆເຫຼົ່ານີ້ ໄດ້ສະຫຼຸບສັງລວມດັ່ງລຸ່ມນີ້ກ່ອນ ຈະມີການອະທິບາຍ ລະອຽດເພີ່ມເຕີມແຕ່ລະ ປະເດັນຢ່າງລະອຽດ.

1. ອັດຕາການເຕີບໂຕຂອງປະຊາກອນ

ຈະເພີ່ມຂຶ້ນຫຼາຍ, ບໍ່ວ່າການຄາດຄະເນນັ້ນ ຈະອີງໃສ່ຫຼັກການໃດກໍຕາມ. ໃນຊ່ວງໄລ ຍະ 20 ປີ ຈາກປີ 2015-2035, ອັດຕາ ການເຕີບໂຕປະຊາກອນສົມບູນ ຈະຢູ່ລະ ຫວ່າງ 2.2 ລ້ານ ຫາ 2.5 ລ້ານ, ຫຼື ເພີ່ມຂຶ້ນລະ ຫວ່າງ 33% ຫາ 37%. ໃນລະ ຫວ່າງ 35 ປີ, 2015-2050, ການຂະ ຫຍາຍຕົວຈະເພີ່ມຂຶ້ນລະຫວ່າງ 3.5 ລ້ານ ແລະ 4.0 ລ້ານ, ການເພີ່ມຂຶ້ນລະຫວ່າງ 52% ແລະ 59%.

2. ຈຳນວນ ປະຊາກອນໃນເກນອາຍຸເຂົ້າໂຮງ ຮຽນ ຈະມີການເໜັງຕີງເລັກນ້ອຍ, ແຕ່ໂດຍ ທົ່ວໄປແລ້ວຈະບໍ່ເພີ່ມຂຶ້ນ. ປະເດັນນີ້ເປັນ

ຈຸດສຳຄັນທີ່ມີຜົນຕໍ່ການວາງແຜນ ທາງ ດ້ານການສຶກສາ, ເຊິ່ງຈະໄດ້ສົນທະນາ ລາຍລະອຽດຕື່ມອີກຂ້າງລຸ່ມນີ້.

3. ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງປະຊາກອນໃນໄລຍະ ຕົ້ນມາ (population momentum) ຈະ

ເປັນຕົວນຳພາໃຫ້ແກ່ການເຕີບໂຕ ປະຊາ ກອນໂດຍລວມ. ໃນຂະນະທີ່ປະຊາກອນ ໃນເກນອາຍຸເຂົ້າໂຮງຮຽນຈະບໍ່ເພີ່ມຂຶ້ນ, ປະຊາກອນໃນເກນອາຍຸເຮັດວຽກຈະເພີ່ມ ຂຶ້ນຢ່າງວ່ອງໄວ ແລະ ປະຊາກອນຜູ້ສູງ ອາຍຸຈະເພີ່ມຂຶ້ນໃນຄວາມໄວທີ່ຕ່ຳກວ່າ. ປະເດັນນີ້ສາມາດສັງເກດເຫັນ ຈາກການ ປ່ຽນແປງຮູບຮ່າງຂອງຮູບຊົງປີຣາມິດປະ ຊາກອນ - ຈາກຮູບຊົງປີຣາມິດທີ່ມີຖານ ກວ້າງ ກາຍມາເປັນຮູບຊົງຄ້າຍກະບອກ ຫຼາຍຂຶ້ນ (ເບິ່ງຮູບ 1).

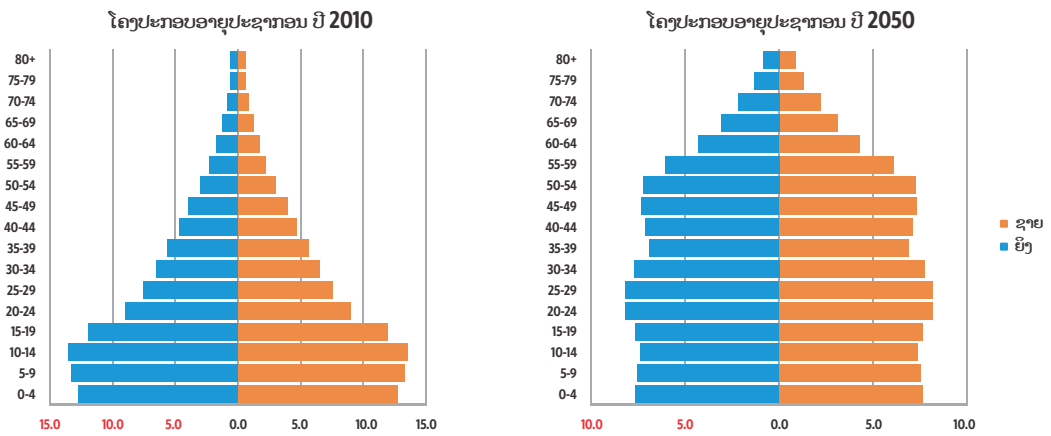
4. ສປປ ລາວ ຈະໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກ ການປັນຜົນປະຊາກອນ (ຜົນປະໂຫຍດ ທາງດ້ານປະຊາກອນ) - ການເພີ່ມຂຶ້ນ ຂອງອັດຕາສ່ວນປະຊາກອນກຸ່ມອາຍຸເຮັດ ວຽກຕໍ່ປະຊາກອນທັງໝົດ - ໃນໄລຍະ ເວລາທັງໝົດ 45 ປີ ຈາກປະຈຸບັນນີ້ຫາ ປີ 2050.

5. ອັດຕາສ່ວນຜູ້ສູງອາຍຸ - ໝາຍເຖິງຜູ້ມີອາ ຍຸ 65 ປີ ຂຶ້ນໄປ - ຕໍ່ຈຳນວນປະຊາກອນ ທັງໝົດ ແມ່ນມີຈຳນວນໜ້ອຍໃນ ສປປ ລາວ - ເຊິ່ງຕໍ່າກວ່າທຸກໆປະເທດສະມາ

ສິກປະຊາຄົມອາຊຽນ. ການສູງໄວຍັງບໍ່ແມ່ນປະເດັນບັນຫາຫຼັກຂອງ ສປປ ລາວ; ອັດຕາສ່ວນປະຊາກອນ ຜູ້ສູງອາຍຸຈະເລີ່ມເພີ່ມຂຶ້ນຫຼັງຈາກປີ 2020. ເຖິງແມ່ນວ່າມັນຈະເພີ່ມຂຶ້ນທົບເທົ່າຫຼັງຈາກນັ້ນ ຫາປີ

2050, ແຕ່ວ່າອັດຕາສ່ວນຜູ້ສູງອາຍຸໃນ ສປປ ລາວ ຈະຍັງຕໍ່າກວ່າຈຳນວນປະຊາກອນຜູ້ສູງອາຍຸໃນປະຈຸບັນຂອງປະເທດໄທ.

ຮູບພາບ 1: ໂຄງປະກອບອາຍຸປະຊາກອນ ປີ 2010 ແລະ 2050

ຜົນເສຍ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດ ຂອງການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງປະຊາກອນລາວ

ບໍ່ວ່າຈະໃຊ້ສົມມຸດຕິຖານອັນໃດກໍຕາມ, ປະຊາກອນລາວຈະເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ, ອາດຈະເຖິງ 10 ລ້ານ ພາຍໃນປີ 2045. ສາມາດເວົ້າໄດ້ວ່າ ສປປ ລາວ ຈະໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດໃນຫຼາຍໆດ້ານ ຈາກການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງຈຳນວນປະຊາກອນ. ຈຳນວນປະຊາກອນທີ່

ສູງຂຶ້ນ ແລະ ໜາແໜ້ນຂຶ້ນອາດຈະເປັນເຫດຜົນໃຫ້ມີການສ້າງໂຄງລ່າງພື້ນຖານ ທີ່ຈຳເປັນຕໍ່ການ ຕົວຢ່າງເຊັ່ນ ການສ້າງຕາໜ່າງຖະໜົນທົນທາງ. ແຕ່ວ່າມັນຈະສະໜອງແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນ ຫຼື ບໍ່ແມ່ນບໍ່ມີຄວາມແນ່ນອນ. ການເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງໄວວາຂອງປະຊາກອນ ພາ

¹ ຄວາມຈິງແລ້ວ, ບັນດາແນວໂນ້ມ ໃນກຸ່ມອາຍຸ 0-4 ປີ ໃນຊ່ວງຊຸມປີທຳອິດ ຂອງການຄາດຄະເນ ແມ່ນເປັນໜ້າປະຫຼາດໃຈ. ການຄາດຄະເນປານກາງ, ຈຳນວນ ປະຊາກອນກຸ່ມອາຍຸ 0-4 ປີ ລຸດລົງ 5.5% ໃນຊ່ວງລະຫວ່າງປີ 2010 ຫາປີ 2015, ເຖິງວ່າປະຊາກອນຍິງໃນໄວຈະເລີນພັນ (15-44ປີ) ໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນ 17%. ຈາກນັ້ນ ໃນຊ່ວງລະຫວ່າງປີ 2015 ຫາປີ 2020, ຈຳນວນ ປະຊາກອນກຸ່ມອາຍຸ 0-4 ປີ ເພີ່ມຂຶ້ນ 10%, ສອດຄ່ອງກັບການເພີ່ມຂຶ້ນ 12.6% ຂອງ ປະຊາກອນຍິງໃນໄວຈະເລີນພັນ. ຄວາມຄາດເຄື່ອນ ລະຫວ່າງ ແນວໂນ້ມ ຈຳນວນເດັກນ້ອຍ ແລະ ແນວໂນ້ມ ແມ່ຍິງໄວຈະເລີນພັນ ໃນຊ່ວງໄລຍະປີ 2010-15 ເກີດຂຶ້ນອາດເປັນຍ້ອນ ຫຼາຍໆປັດໃຈອື່ນທີ່ແຕກຕ່າງກັນ, ລວມທັງ ການຜິດພາດທາງດ້ານການນັບຈຳນວນເດັກນ້ອຍ ຫຼື ການເຂົ້າໃຈຜິດດ້ານອາຍຸ ຂອງແມ່ຍິງຜູ້ໃຫຍ່. ບໍ່ວ່າຈະດ້ວຍເຫດຜົນໃດກໍຕາມ, ມັນຈະເປັນການດີສຳລັບ ບັນດານັກວາງແຜນ ທີ່ຄວນຈະຄຳນຶງເຖິງຄວາມເປັນໄປໄດ້ ທີ່ວ່າ ຈຳນວນເດັກນ້ອຍ ໃນຊ່ວງໄລຍະປີ 2010-2015 ອາດຈະບໍ່ໄດ້ລຸດລົງເລີຍ.

ໃຫ້ການເຕີບໂຕທາງດ້ານເສດຖະກິດເພີ່ມຂຶ້ນ
ໄວວາຕື່ມອີກບໍ່? ປະເດັນນີ້ແມ່ນອີງໃສ່ຫຼາຍໆ
ປັດໄຈ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນປັດໄຈທາງເສດ
ຖະກິດທີ່ຈະສາມາດສ້າງວຽກເຮັດງານທຳ ທີ່
ມີປະສິດທິຜົນ ເພື່ອຮອງຮັບການເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງ
ວ່ອງໄວຂອງກຳລັງແຮງງານໄດ້ຫຼືບໍ່. ຖ້າໄດ້,
ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງ ກຳລັງຊື້ພາຍໃນປະເທດ
ຈະເປັນການກະຕຸ້ນໃຫ້ເສດຖະກິດ ມີການຂະ
ຫຍາຍຕົວ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ການເພີ່ມຂຶ້ນ
ຂອງປະຊາກອນທີ່ໄວວາ ອາດຈະບໍ່ສະໜອງ
ເຫດຜົນຕື່ມສຳລັບການເພີ່ມ “ຄວາມໜາ
ແໜ້ນ” ຂອງເຄືອຄ່າຍໂຮງຮຽນ, ແລະ ເຮັດໃຫ້
ອັດຕາສ່ວນປະຊາກອນ ຈຳນວນຫຼາຍສາ
ມາດເຂົ້າເຖິງໂຮງຮຽນ. ນີ້ແມ່ນຍ້ອນວ່າຈຳ
ນວນເດັກນ້ອຍໃນເກນອາຍຸເຂົ້າໂຮງຮຽນ ຈະ
ບໍ່ປຸງແປງຫຼາຍ ຕາມທີ່ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນ
ແລ້ວ. ບັນດາຂໍ້ໂຕ້ແຍ່ງໃນການສ້າງໂຮງຮຽນ
ເພີ່ມ - ເຊິ່ງໃນໂຮງຮຽນຫຼາຍແຫ່ງມີຈຳນວນ
ນັກຮຽນໜ້ອຍ - ອາດຈະຕ້ອງໄດ້ມີການຊັງ
ຊາກັບເຫດຜົນຂອງການຍ້າຍເດັກນ້ອຍ ທີ່ຢູ່
ທ່າໆໄກສອກຫຼີກ ມາຢູ່ໃກ້ກັບໂຮງຮຽນທີ່ມີຢູ່
ແລ້ວດ້ວຍການເດີນທາງ ຫຼື ການສ້າງທັບັກ
ໃນໂຮງຮຽນ.

**ຜົນປະໂຫຍດທາງດ້ານປະຊາກອນ ຂອງ
ສປປ ລາວ (ການປັນຜົນທາງດ້ານປະຊາ
ກອນ)**

ສປປ ລາວ ຈະໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກການ
ປຸງແປງ ທາງດ້ານໂຄງປະກອບປະຊາກອນ/
ການປັນຜົນທາງດ້ານປະຊາກອນຕະຫຼອດ

ຊ່ວງເວລາສິບປີຂ້າງໜ້ານີ້. ແນວຄວາມຄິດ
ຂອງການປັນຜົນທາງດ້ານປະຊາກອນກໍບໍ່ມີຫ
ຍັງຊັບຊ້ອນຄືເຊິ່ງໝາຍເຖິງ ປະຊາກອນໃນ
ໄວເຮັດວຽກຈະເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງໄວວາ ແລະ ໄວ
ກວ່າປະຊາກອນ “ເອື້ອຍອີງ” (ເຊິ່ງແມ່ນເດັກ
ນ້ອຍ ແລະ ຜູ້ສູງອາຍຸ), ເຫດຜົນຫຼັກແມ່ນ
ເນື່ອງຈາກການຫຼຸດລົງຂອງອັດຕາ ການຈະ
ເລີນພັນ, ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ອັດຕາສ່ວນຂອງປະຊາ
ກອນເດັກນ້ອຍທຽບໃສ່ປະຊາກອນທັງໝົດຫຼຸດ
ລົງ. ດ້ວຍເຫດນັ້ນຜົນຜະລິດຂອງກຸ່ມຄົນໃນ
ໄວເຮັດວຽກຍົກຕົວຢ່າງສືບຄົນ ແມ່ນຕ້ອງໄດ້
ດູແລລ້ຽງດູປະຊາກອນໃນກຸ່ມເອື້ອຍອີງ ໜ້ອຍ
ລົງກວ່າແຕ່ກ່ອນ. ນີ້ເປັນແນວຄວາມຄິດແບບ
ງ່າຍໆ, ຖືກຕ້ອງຕາມຄວາມເປັນຈິງແຕ່ຈຳ
ເປັນຕ້ອງຮັບປະກັນ ທາງດ້ານຄຸນນະພາບໃນ
ຫຼາຍທາງ. ປະເດັນທຳອິດ, ບໍ່ໝາຍວ່າກຸ່ມປະ
ຊາກອນໃນໄວເຮັດວຽກ ບໍ່ໄດ້ເຮັດວຽກໝົດ
ທຸດຄົນ; ບາງຄົນບໍ່ສາມາດເຮັດວຽກໄດ້ ແລະ
ບາງຄົນຊອກວຽກບໍ່ໄດ້. ນອກຈາກນັ້ນ, ປະຊາ
ກອນ “ເອື້ອຍອີງ” ບາງຈຳນວນຊ້ຳພັດໄດ້ເຮັດ
ວຽກ; ເດັກນ້ອຍທີ່ບໍ່ໄດ້ເຂົ້າໂຮງຮຽນ ແລະ ຜູ້
ສູງອາຍຸຈຳນວນຫຼາຍ ໂດຍສະເພາະທີ່ຢູ່ເຂດ
ຊົນນະບົດ ແມ່ນຍັງສືບຕໍ່ເຮັດວຽກເທົ່າທີ່ເຂົາ
ເຈົ້າເຮັດໄດ້. ປະເດັນທີ່ສອງ, ການເພີ່ມຂຶ້ນ
ຂອງ ອັດຕາສ່ວນແຮງງານ ຕໍ່ກັບອັດຕາເອື້ອຍ
ອີງຈະມີຜົນປະໂຫຍດຕໍ່ກັບ ການພັດທະນາກໍ
ຕໍ່ເມື່ອຢ່າງໜ້ອຍ ປະເທດຊາດສາມາດຮັກສາ
ແລະ ໂດຍສະເພາະຕ້ອງເພີ່ມປະສິດທິພາບ
ຂອງແຮງງານ ທີ່ເຂົ້າໃນຕະຫຼາດແຮງງານງານ
ໂດຍຜ່ານນະໂຍບາຍການສຶກສາແລະ ການ

ເຝິກອົບຮົມທີ່ເໝາະສົມ ແລະ ການຂະຫຍາຍ ໂອກາດການຈ້າງງານທີ່ມີປະສິດທິພາບ.

ບັນຫາຕ່າງໆທີ່ກ່າວມານັ້ນ, ເຖິງຢ່າງໃດ, ມັນ ກໍເປັນການຈະແຈ້ງແລ້ວວ່າ ທ່າອ່ງງຂອງອັດ ຕາສ່ວນເອື້ອຍອີງ (ຈຳນວນປະຊາກອນອາຍຸ 0-14 ປີ ບວກໃຫ້ຈຳນວນປະຊາກອນອາຍຸ 65 ປີ ຂຶ້ນໄປຫານໃຫ້ຈຳນວນປະຊາກອນ ອາຍຸ 15-64 ປີ) ແມ່ນມີຜົນດີ ທີ່ເອື້ອອຳນວຍ ຕໍ່ການພັດທະນາໃນປະເທດລາວ. ແນວໂນ້ມ ຂອງອັດຕາສ່ວນດັ່ງກ່າວ ໃນການຄາດຄະເນ ລະດັບປານກາງ ໄດ້ສະແດງໃນຕາຕະລາງ ລຸ່ມນີ້:

ປີ	ອັດຕາ ເອື້ອຍອີງ ກຸ່ມເດັກນ້ອຍ	ອັດຕາ ເອື້ອຍອີງ ກຸ່ມຜູ້ສູງອາຍຸ	ອັດຕາ ເອື້ອຍອີງ ທັງໝົດ
2010	0.69	0.07	0.75
2015	0.56	0.06	0.62
2020	0.49	0.06	0.55
2025	0.46	0.06	0.52
2030	0.44	0.07	0.51
2035	0.40	0.08	0.49
2040	0.36	0.09	0.45
2045	0.33	0.10	0.43
2050	0.31	0.12	0.43

ທ່າອ່ງງນີ້ ໃນການຄາດຄະເນລະດັບສູງ ແລະ ຕໍ່າແມ່ນບໍ່ມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນຫຼາຍ. ຍົກຕົວ ຢ່າງ, ໃນການຄາດຄະເນລະດັບສູງ, ອັດຕາ ເອື້ອຍອີງໃນ ປີ 2040 ແມ່ນສູງກວ່າໜ້ອຍ ໜຶ່ງ (0.38, .09 ແລະ 0.47 ຕາມລຳດັບ)

ແລະ ໃນການຄາດຄະເນລະດັບຕໍ່າ ແມ່ນຕໍ່າກວ່າ ໜ້ອຍໜຶ່ງ (0.35, 0.09 ແລະ 0.44 ຕາມ ລຳດັບ).

ສຸມໃສ່ການຄາດຄະເນລະດັບປານກາງ, ອັດ ຕາການເອື້ອຍອີງ ແມ່ນຫຼຸດລົງຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ໃນໄລຍະລະຫວ່າງ ປີ 2010 ຫາ 2015; ຫຼັງ ຈາກປີ 2015, ແມ່ນຄາດວ່າ ອັດຕາດັ່ງກ່າວ ຈະສືບຫຼຸດລົງຕື່ມອີກເຖິງ 30%. ຖ້າຫາກມີ ການລົງທຶນທີ່ເໝາະສົມ ເຂົ້າໃນການສຶກສາ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ການຂະຫຍາຍ ໂອກາດ ໃນການເຂົ້າຫາວຽກເຮັດງານທຳ, ການປັນຜົນ ທາງດ້ານປະຊາກອນດັ່ງກ່າວຈະ ມີຜົນ ໃນການຊຸກຍູ້ອັນໃຫຍ່ຫຼວງໃຫ້ແກ່ການ ເພີ່ມຄວາມໄວ ໃນການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງຜົນຜະ ລິດຕໍ່ຫົວຄົນ ແລະ ລາຍຮັບ.

ຫຼັງຈາກປີ 2050, ອັດຕາການເອື້ອຍອີງຈະ ຄ່ອຍໆເພີ່ມຂຶ້ນ, ເນື່ອງຈາກການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງ ອັດຕາສ່ວນເອື້ອຍອີງໃນກຸ່ມຜູ້ສູງອາຍຸ ທີ່ມີຈັງ ວະເພີ່ມຂຶ້ນ. ເມື່ອເຖິງເວລານັ້ນ, ສປປ ລາວ ຈະເປັນປະເທດທີ່ຮັ່ງມີຂຶ້ນກວ່າທີ່ເປັນຢູ່ປະຈຸ ບັນນີ້ຫຼາຍ, ແລະ ດ້ວຍເຫດນັ້ນ ສປປ ລາວ ກໍຈະມີຊັບພະຍາກອນພຽງພໍ ໃນການແກ້ໄຂ ຄວາມຫຍຸ້ງຍາກທາງດ້ານປະຊາກອນຜູ້ສູງ ອາຍຸ.

ກຳລັງແຮງງານ

ອັດຕາສ່ວນການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງກຳລັງແຮງງານເພດຍິງ ແມ່ນສູງຫຼາຍ - ສູງເກືອບເທົ່າກັບ ເພດຊາຍ

ອັດຕາການເຂົ້າຮ່ວມດ້ານກຳລັງແຮງ ຂອງ ແມ່ຍິງ ແລະ ຜູ້ຊາຍ ໃນ ສປປ ລາວ ແມ່ນສູງ ຫຼາຍ. ອັດຕາກຳລັງແຮງງານທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມ ເພດຍິງຕໍ່າກວ່າ ເພດຊາຍພຽງໜ້ອຍດຽວ. ຂໍ້ ມູນດັ່ງກ່າວນີ້ ສ້າງຄວາມໜ້າປະຫຼາດໃຈ ສົມຄວນ ເນື່ອງຈາກວ່າອັດຕາຈະເລີນພັນໃນ ປະເທດລາວ ແມ່ນສູງກ່ວາທຸກໆປະເທດສະ ມາຊິກອາຊຽນ ຍົກເວັ້ນປະເທດຟິລິບປິນ, ສະ ນັ້ນຈຶ່ງມີການຄາດວ່າ ແມ່ຍິງຈຳນວນຫຼວງ ຫຼາຍແມ່ນຕ້ອງໄດ້ຖອນຕົວອອກຈາກ ກຸ່ມກຳ ລັງແຮງງານເພື່ອເບິ່ງແຍງລູກ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ ຕາມ, ຂໍ້ມູນສາມາດສ່ອງແສງໃຫ້ເຫັນໂດຍບໍ່ ຕ້ອງສົງໄສວ່າ ອົງປະກອບຫຼັກຂອງເສດຖະ ກິດລາວ ແມ່ນກະສິກຳແບບກຸ້ມຕົນເອງ, ແລະ ໃນຊຸມຊົນຊາວກະສິກຳແບບກຸ້ມຕົນເອງນັ້ນ ໂດຍປົກກະຕິແລ້ວ ແມ່ນທັງຍິງ ແລະ ຊາຍຕ້ອງ ເຮັດວຽກ, ຢ່າງນ້ອຍເຖິງບໍ່ໄດ້ເຮັດເຕັມເວລາ ກໍແມ່ນຕ້ອງເຮັດວຽກສ່ວນໃດສ່ວນໜຶ່ງ. ປະ ສິດຕິພາບຂອງຜົນຜະລິດ ຂອງແມ່ຍິງໃນເວ ລາທີ່ຕ້ອງເຮັດວຽກກະສິກຳ ພ້ອມທັງລ້ຽງລູກ ໄປນຳແມ່ນສູງ ຫຼື ບໍ່, ນັ້ນແມ່ນເປັນອີກຄຳ ຖາມໜຶ່ງທີ່ຕ້ອງໄດ້ພິຈາລະນາ.

ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ອັດຕາກຳລັງແຮງງານທີ່ມີ ສ່ວນຮ່ວມຂອງແມ່ຍິງທີ່ສູງ ບໍ່ແມ່ນພຽງແຕ່ຢູ່

ໃນຂົງເຂດກະສິກຳ ແບບກຸ້ມຕົນເອງເທົ່ານັ້ນ. ຢູ່ໃນຂົງເຂດຕົວເມືອງ, ເຖິງວ່າ ອັດຕາກຳລັງ ແຮງງານທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມແມ່ຍິງ ຈະບໍ່ສູງເທົ່າ ກັບຢູ່ເຂດຊົນນະບົດ, ແຕ່ມັນກໍສູງເຖິງ 90% ສຳລັບທັງໝົດຊ່ວງອາຍຸ 25-29 ປີ ຫາ 45-49 ປີ (ການສຳຫຼວດກຳລັງແຮງງານປີ 2012, ຮູບ 7.4). ຕົວເລກນີ້ແມ່ນສູງຫຼາຍທຽບໃສ່ບັນດາ ປະເທດອື່ນໆໃນທະວີບອາຊີ ແລະ ທຽບໃສ່ ປະເທດສະມາຊິກອາຊຽນອື່ນໆ. ໃນການປະ ເມີນຕົວເລກດັ່ງກ່າວນີ້, ຈຳເປັນຕ້ອງມີການ ສຶກສາ ໂຄງປະກອບການຈ້າງງານແມ່ຍິງໃນ ຂົງເຂດຕົວເມືອງຕື່ມອີກ. ສັງເກດເຫັນວ່າຢູ່ ເຂດຕົວເມືອງ, ຫຼາຍກວ່າໜຶ່ງສ່ວນສາມ (37%) ຂອງແມ່ຍິງທີ່ເຮັດວຽກແມ່ນຢູ່ໃນຂົງ ເຂດກະສິກຳ, ໃນຄະນະທີ່ 15% ເຮັດວຽກ ໃນຂົງເຂດອຸດສະຫະກຳ ແລະ ເກືອບເຄິ່ງໜຶ່ງ ເຮັດວຽກ ໃນຂົງເຂດການບໍລິການທີ່ຫຼາກ ຫຼາຍ, ໂດຍສະເພາະ (28%) ແມ່ນການຄ້າ ຂາຍທັງຍົກ ແລະ ຍ່ອຍ ແລະ ການສ້ອມແປງ. ຢູ່ໃນອາຊີບ ປະເພດ “ຜູ້ເຮັດວຽກບໍລິການ ແລະ ຜູ້ຊາຍເຄື່ອງຕາມຮ້ານຄ້າ ແລະ ຕະ ຫຼາດ” ແມ່ຍິງເຮັດວຽກສ່ວນຫຼາຍ (82%) ແມ່ນຈ້າງງານຕົນເອງ ຫຼື ເຮັດວຽກໃຫ້ຄອບ ຄົວໂດຍບໍ່ມີຄຳຈ້າງ, ວຽກງານທັດຖະກຳ ແລະ ເຮັດວຽກທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຄ້າຂາຍ,

ການປູກຝັງ ແລະ ການໃຊ້ເຄື່ອງຈັກ (ເປັນປະເພດຫຼັກ ສໍາລັບການຈ້າງງານໃນໂຮງງານ), 51% ແມ່ນຜູ້ຈ້າງງານຕົນເອງ ຫຼື ເຮັດວຽກໃຫ້ຄອບຄົວ ໂດຍບໍ່ມີຄ່າຈ້າງ. (ຕົວເລກເຫຼົ່ານີ້ ແມ່ນສໍາລັບທົ່ວປະເທດ, ບໍ່ແມ່ນສໍາລັບເຂດຕົວເມືອງເທົ່ານັ້ນ). ໃນທົ່ວປະເທດ, ແລະ ລວມທັງໃນເຂດຕົວເມືອງ, ແຮງງານແມ່ຍິງສ່ວນຫຼາຍ ແມ່ນຢູ່ໃນຂະແໜງການບໍ່ເປັນທາງການ, ເຮັດວຽກໃຫ້ຕົນເອງ ຫຼື ຄອບຄົວ ໂດຍບໍ່ໄດ້ຮັບຄ່າຈ້າງ. ເຖິງວ່າເວລາໃນການເຮັດວຽກ ໂດຍສະເລ່ຍແລ້ວອາດຂ້ອນຂ້າງຍາວ, ແຕ່ວຽກເຫຼົ່ານີ້ອາດເຮັດໃຫ້ແມ່ຍິງສາມາດປະສົມປະສານ ລະຫວ່າງການລ້ຽງລູກ ແລະ ເຮັດວຽກໄດ້ງ່າຍຂຶ້ນ.

ອັດຕາການຫວ່າງງານໃນປະເທດລາວ ແມ່ນຂ້ອນຂ້າງຕໍ່າ (1.9% ໃນປີ 2010), ແຕ່ຂໍ້ມູນນີ້ບໍ່ໄດ້ເປັນການສະທ້ອນເຖິງ ລະບົບເສດຖະກິດທີ່ດີ, ແຕ່ເປັນການສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ແນວຄວາມຄິດຂອງການຫວ່າງງານ ອາດບໍ່ມີຄວາມກ່ຽວຂ້ອງໃນເສດຖະກິດ ທີ່ແຮງງານສ່ວນຫຼາຍ ແມ່ນກະສິກໍາແບບກຸ້ມຕົນເອງ ແລະ ການຈ້າງງານດ້ວຍຕົນເອງ, ເຊິ່ງໃນນີ້ແມ່ນລວມທັງຢູ່ໃນເຂດຕົວເມືອງ. ອັດຕາການຫວ່າງງານ ໃນເຂດຕົວເມືອງແມ່ນມີຄວາມສໍາຄັນຫຼາຍກວ່າ ອັດຕາການຫວ່າງງານໃນເຂດຊົນນະບົດ, ເຊິ່ງອັດຕາການຫວ່າງງານ ໃນເຂດຕົວເມືອງແມ່ນ 3.2%. ຄື ກັບເກືອບທຸກໆປະເທດ, ອັດຕາການຫວ່າງງານໃນເຂດຕົວເມືອງ ແມ່ນສູງທີ່ສຸດສໍາລັບ

ປະຊາກອນ ກຸ່ມອາຍຸ 15-19 ປີ ແລະ 20-24 ປີ (6.6% ແລະ 7.0% ຕາມລຳດັບ), ເຊິ່ງເປັນເກນອາຍຸ ທີ່ບັນດາຊາວໜຸ່ມພະຍາຍາມເລີ່ມຊອກຫາວຽກເຮັດງານທຳ, ແລະ ອັດຕາຫວ່າງງານຕໍ່າ ລົງຫຼາຍໃນກຸ່ມອາຍຸ 25-29 ປີ (2.7%) (ການສໍາຫຼວດກຳລັງແຮງງານປີ 2010: 101-110).

ສະນັ້ນ, ມັນສາມາດເວົ້າໄດ້ວ່າ ສປປ ລາວ ແມ່ນໄດ້ນຳໃຊ້ ທ່າແຮງທາງດ້ານຊັບພະຍາກອນມະນຸດຢ່າງເຕັມທີ່ ນີ້ຄວາມໝາຍຄວາມວ່າຜູ້ທີ່ມີສາມາດເຮັດວຽກ ແມ່ນໄດ້ຮັບການຈ້າງງານເກືອບທັງໝົດ. ບັນຫາແມ່ນຢູ່ບ່ອນວ່າຜົນຜະລິດຂອງວຽກງານສ່ວນຫຼາຍ ທີ່ພວກເຂົາເຮັດແມ່ນຍັງຕໍ່າ. ການເພີ່ມລະດັບຜົນຜະລິດ ດ້ວຍການປ່ຽນແປງໂຄງສ້າງເສດຖະກິດ ຫັນມາສູ່ບັນດາຂະແໜງການ ທີ່ໃຫ້ຜົນຜະລິດຫຼາຍກວ່າ, ແລະ ຍົກລະດັບການສຶກສາ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ກັບຜູ້ທີ່ຢູ່ໃນຂະບວນການຜະລິດ, ຫຼື ກຳລັງແຮງງານທັງໝົດ, ນີ້ລ້ວນແຕ່ເປັນສິ່ງທ້າທາຍທີ່ສໍາຄັນ.

ຜົນຜະລິດຂອງການຈ້າງງານໃນຂະແໜງກະສິກໍາ ແມ່ນຍັງຕໍ່າກວ່າ ໃນຂະແໜງອື່ນໆ

ສໍາລັບກຳລັງແຮງງານທັງໝົດ ຂອງປະເທດລາວ, 71% ເຮັດວຽກໃນຂະແໜງກະສິກໍາ, 8% ໃນຂະແໜງ ອຸດສະຫາກໍາ ແລະ 20% ໃນຂະແໜງບໍລິການ. ການຄາດຄະເນຜົນຜະລິດທັງໝົດ ຂອງແຕ່ລະຂະແໜງແບບບໍ່

ລະອຽດ ສາມາດເຮັດໄດ້ໂດຍການສົມທຽບ ການກະຈາຍຜົນຜະລິດຕະພັນພາຍໃນປະເທດທີ່ມາຈາກແຕ່ລະຂະແໜງການ ໃສ່ກັບ ການກະຈາຍກຳລັງແຮງງານ ໃນຂະແໜງ ການຕ່າງໆ. ຕາຕະລາງລຸ່ມນີ້ສະແດງໃຫ້ ເຫັນຄວາມແຕກຕ່າງ ຢ່າງເຫັນໄດ້ຊັດເຈນ ຂອງຜະລິດຕະພັນຕໍ່ຫົວ ຄົນໃນແຕ່ລະຂະ ແໜງທີ່ແຕກຕ່າງກັນ: ຜະລິດຕະພັນຕໍ່ຫົວຄົນ ໃນຂະແໜງອຸດສະຫະກຳ ສູງກວ່າຂະແໜງ ກະສິກຳເກືອບ 8 ເທົ່າ, ແລະ ຂະແໜງບໍລິ

ການສູງກວ່າຂະແໜງກະສິກຳເກືອບ 5 ເທົ່າ. ວິທີການໜຶ່ງ ທີ່ຈະເພີ່ມຜົນຜະລິດໃຫ້ກັບເສດ ຖະກິດໄດ້ ແມ່ນອາດຈະຕ້ອງດຶງເອົາຜູ້ເຮັດ ວຽກຂະແໜງກະສິກຳ ໄປເຮັດວຽກໃນຂະ ແໜງການອື່ນ; ແຕ່ເນື່ອງຈາກວ່າຜູ້ເຮັດວຽກ ໃນຂະແໜງກະສິກຳນັ້ນ ໄດ້ກວມເອົາກຳລັງ ແຮງງານໃນອັດຕາສ່ວນທີ່ຫຼາຍກວ່າໝູ່, ສະ ນັ້ນການຈະເພີ່ມຜົນຜະລິດ ໃຫ້ກັບເສດຖະ ກິດນັ້ນແມ່ນຕ້ອງເປັນໄປຢ່າງຊ້າໆ.

ອັດຕາສ່ວນ ຂອງຜະລິດຕະພັນພາຍໃນປະເທດ ແລະ ຂອງການຈ້າງງານ ໃນແຕ່ລະຂະແໜງ, ໃນປີ 2010

ຂະແໜງການ	ການຈ້າງງານ ('000)	ຜະລິດຕະພັນພາຍ ໃນ ປະເທດ (ຕື້ກີບ)	ຜົນຜະລິດຕໍ່ຫົວຄົນ (ຕື້ກີບ)
ກະສິກຳ *	2,155	16,056	7.5
ອຸດສະຫະກຳ **	251	14,657	58.4
ການບໍລິການ	610	22,227	36.4
ລວມ	3,016	52,940	17.6

*ລວມທັງຂະແໜງປ່າໄມ້ ແລະ ການປະມົງ

**ລວມທັງຂະແໜງບໍ່ແຮ່ ແລະ ກໍ່ສ້າງ

ການເຕີບໂຕຂອງ ເສດຖະກິດໃນຊ່ວງສິບປີ ຜ່ານມານີ້ໄດ້ນຳໄປສູ່ການປ່ຽນແປງ ອັດຕາ ສ່ວນການ ຈ້າງງານໃນແຕ່ລະຂະແໜງການ, ເຊິ່ງໃນນັ້ນ ສັດສ່ວນຂອງຂະແໜງກະສິກຳໄດ້ ຫຼຸດລົງຈາກ 78.5% ອີງຕາມຂໍ້ມູນການສຳ ຫຼວດພົນລະເມືອງ ປີ 2005 ຫາ 71% ໃນ ປີ 2010, ຂະແໜງອຸດສະຫະກຳເພີ່ມຂຶ້ນ ຈາກ 4.8% ຫາ 8.3%, ແລະ ຂະແໜງບໍລິການ

ເພີ່ມຂຶ້ນຈາກ 16.7% ຫາ 20.2% ໃນຊ່ວງ ໄລຍະເວລາດຽວກັນ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຂະ ແໜງກະສິກຳຍັງຈະສືບຕໍ່ ກວມເອົາກຳລັງ ແຮງງານຫຼາຍກວ່າເຄິ່ງໜຶ່ງ ຂອງກຳລັງແຮງ ງານທັງໝົດຢ່າງໜ້ອຍໃນອີກສິບປີຂ້າງໜ້າ, ແລະ ອາດຈະແກ່ຍາວເຖິງສອງທົດສະວັດ; ເພາະສະນັ້ນ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ຄວາມໄວໃນການ ຂະຫຍາຍຕົວດ້ານເສດຖະກິດ ມີຄວາມໝັ້ນ

ຄົງນັ້ນ, ມັນຍັງມີຄວາມສໍາຄັນຫຼາຍທີ່ຈະຕ້ອງ ເພີ່ມຜົນຜະລິດ ໃນຂະແໜງກະສິກໍາໃຫ້ສູງ

ຂຶ້ນ, ທັງໃນກະສິກໍາເພື່ອການຄ້າ ແລະ ກະສິ ກໍາແບບກຸ້ມຕົນເອງ.

ສປປ ລາວ ມີປະຊາກອນກະແຈກກະຈາຍທີ່ສຸດໃນອາຊຽນ.

ການກະແຈກກະຈາຍຂອງປະຊາກອນ ແມ່ນ ມີເຫດຜົນຂອງມັນ. ຄວາມໜ້າແໜ້ນຂອງພົນ ລະເມືອງປາກົດວ່າບໍ່ຕໍ່າຫຼາຍ ເມື່ອທຽບໃສ່ ເນື້ອທີ່ດິນປູກຝັງ. ສປປ ລາວ ມີເນື້ອທີ່ກະສິ ກໍາ 1.62 ລ້ານເຮັກຕາ (ພຽງແຕ່ 7% ຂອງ ເນື້ອທີ່ທັງໝົດ) ລວມທັງເນື້ອທີ່ດິນປູກຝັງ 1.43 ລ້ານເຮັກຕາ, ໃນນັ້ນ 86% ແມ່ນໃຊ້ ສໍາລັບການປູກພືດຕາມລະດູການ ປີ 2010 -11. (ບົດລາຍງານເປົ້າໝາຍສະຫັດສະຫວັດ ເພື່ອການພັດທະນາ, ໜ້າ 11). ສະນັ້ນ ດິນ ປູກຝັງ 1.1 ເຮັກຕາ ຕໍ່ຄອບຄົວ (ໃຊ້ວິທີການ ຄິດໄລ່ໂດຍເອົາຂະໜາດຄົວເຮືອນ ແມ່ນ 5.2), ແລະ ຖ້າບໍ່ນັບພົນລະເມືອງໃນເຂດຕົວ ເມືອງເຂົ້າໃນການຄິດໄລ່ເນື້ອທີ່ດິນ ປູກຝັງຕໍ່ ຄົວເຮືອນ ຫຼາຍກວ່ານັ້ນຄືປະມານ 1.7 ເຮັກ ຕາ. ຕາມແຜນທີ່ວ່າງໃນແຜນພັດທະນາເສດ ຖະກິດ-ສັງຄົມ 5 ປີ ຄັ້ງທີ 7, ໜ້າ 20, ສະແດງ ໃຫ້ເຫັນວ່າຢູ່ເກືອບທົ່ວປະເທດ, ໂດຍສະ ເພາະເຂດພູສູງ ແລະ ເຂດທ່າງໄກສອກຫຼີກ, ແມ່ນມີດິນປູກຝັງໜ້ອຍກວ່າ 1 ເຮັກຕາ ຕໍ່ຄົວ ເຮືອນ. [ການຄາດຄະເນນີ້ ອາດຍັງບໍ່ທັນພິຈາ ລະນາເອົາເຂດ ທີ່ຍັງມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ລະເບີດ ບໍ່ທັນແຕກ (UXOs)]. ລັດຖະບານໄດ້ຍົກ ຍ້າຍເກືອບ 900 ບ້ານ ໃນສິບປີຜ່ານມາ, ລວມທັງ ໜຶ່ງໃນຫ້າຂອງຄອບຄົວທີ່ຢູ່ເຂດພູ ສູງ. (ບົດລາຍງານເປົ້າໝາຍສະຫັດສະຫວັດ

ເພື່ອການພັດທະນາ, ໜ້າ 31). ຖ້າຫາກມີ ການຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນເຂດພູສູງ ແລະ ເຂດ ທ່າງໄກສອກຫຼີກຕື່ມອີກ, ການຂາດແຄນທີ່ ດິນທີ່ສາມາດ ປູກຝັງທີ່ຍັງບໍ່ໄດ້ຈັບຈອງຈະບໍ່ ເປັນບັນຫາບໍ່? ນອກຈາກນັ້ນ, ມັນອາດຈະມີ ບັນຫາໃນການ ຄອບຄອງທີ່ດິນ ແລະ ການລົງ ທະບຽນທີ່ດິນຕາມມາ, ພ້ອມທັງບັນຫາອື່ນໆ ທີ່ໄດ້ກ່າວໄວ້ ໃນບົດລາຍງານເປົ້າໝາຍ ສະຫັດສະຫວັດ ເພື່ອການພັດທະນາ (ໜ້າ 31).

ພົນລະເມືອງໃນຊົນນະບົດ ແມ່ນເກືອບຈະຢຸດ ການຂະຫຍາຍຕົວແລ້ວ, ແລະ ຖ້າການຄາດ ຄະເນປະຊາກອນຂອງ ອົງການສະຫະປະຊາ ຊາດກຽວກັບ ການຂະຫຍາຍຕົວ ຂອງຕົວ ເມືອງຖືກຕ້ອງ (United Nations Popula- tion Division, 2004), ຄາດວ່າປະຊາກອນ ໃນເຂດຊົນນະບົດ ຈະບໍ່ຂະຫຍາຍຕົວຕື່ມອີກ. ເວົ້າອີກແນວໜຶ່ງວ່າ ການເພີ່ມຂຶ້ນຕາມທໍາ ມະຊາດຂອງພົນລະເມືອງ ຊົນນະບົດທັງໝົດ (ເຊິ່ງຍັງຢູ່ໃນລະດັບສູງ) ແມ່ນຄາດວ່າຈະ ຍ້າຍເຂົ້າມາຢູ່ໃນບັນດາຕົວເມືອງ.

ຂະໜາດຂອງປະຊາກອນໃຫຍ່ເທົ່າໃດ ທີ່ ສປປ ລາວ ຈະສາມາດຮອງຮັບໄດ້? ຄໍາຖາມ ນີ້ບໍ່ສາມາດທີ່ຈະຕອບ ໄດ້ຢ່າງແນ່ນອນ,

ເນື່ອງຈາກວ່າເມື່ອຂະແໜງກະສິກໍາ ບໍ່ສາມາດຮອງຮັບ ຄວາມຕ້ອງການອັນສໍາຄັນຂອງພົນລະເມືອງໄດ້ອີກຕໍ່ໄປ, ຂະໜາດຂອງພົນລະເມືອງທີ່ເປັນໄປໄດ້ໃນ ການຮອງຮັບ ແມ່ນມີຂອບເຂດຄວາມເປັນ ໄປໄດ້ທີ່ກ້ວາງຫຼາຍ (ຕົວຢ່າງ ໃນກໍລະນີ ປະເທດສິງກະໂປ). ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມປະເທດລາວ ຍັງບໍ່ຢູ່ໃນຖານະທີ່ຈະແຂ່ງຂັນກັບສາກົນໄດ້ ໃນການຜະ

ລິດສິນຄ້າ ແລະ ຜະລິດ ຕະພັນອື່ນໆທີ່ບໍ່ແມ່ນກະສິກໍາ, ແລະ ນີ້ເປັນ ການເຕືອນໃຫ້ເຫັນເຖິງຄວາມຕ້ອງການໃນ ການລົງທຶນອັນຫຼວງຫຼາຍໃສ່ການສຶກສາ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມ ເພາະມັນຈະເປັນ ການສ້າງຄວາມໝັ້ນຄົງໃຫ້ແກ່ຕົວເມືອງຂະໜາດ ໃຫຍ່ທີ່ຈະ ເປັນຕົວຂັບເຂື່ອນເສດຖະກິດໃນອານາຄົດ.

ທ່າອ່ຽງທາງດ້ານປະຊາກອນ ແລະ ຄຸນະພາບດ້ານຊັບພະຍາກອນມະນຸດ

ການສຶກສາ - ເປົ້າໝາຍບັນລຸການສຶກສາຂັ້ນປະຖົມຢ່າງທົ່ວເຖິງ ແມ່ນຍັງຢູ່ໄກຈາກຄວາມເປັນຈິງ, ຖ້າວັດແທກ ໂດຍການທີ່ເດັກນ້ອຍທຸກຄົນຮຽນຈົບຊັ້ນປະຖົມ ແລະ ສາມາດຮູ້ທັງສີ ແລະ ນໍາໃຊ້ໄດ້ຢ່າງແທ້ຈິງ

ສປປ ລາວ ຍັງເປັນປະເທດທີ່ຢູ່ນໍາຫຼັງບັນດາປະເທດອາຊຽນ ໃນການບັນລຸເປົ້າໝາຍການສຶກສາຂັ້ນປະຖົມຢ່າງທົ່ວເຖິງ ຖ້າວັດແທກໂດຍອັດຕາສ່ວນເດັກນ້ອຍທີ່ຮຽນ ຈົບຊັ້ນປະຖົມ. ຈາກທັງສອງແຫຼ່ງຂໍ້ມູນຄືການສໍາຫຼວດດັດຊະນີໝາຍສັງຄົມລາວ ປີ 2011-12 (ຕາຕະລາງ ED.4) ແລະ ສະຖິຕິຂອງກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນອັດຕາການເຂົ້າຮຽນສຸດ ທີ່ຊັ້ນປະຖົມແມ່ນຂ້ອນຂ້າງສູງຢູ່ໃນລະດັບ 85%, ແຕ່ເດັກນ້ອຍເປັນຈໍານວນຫຼາຍຮຽນບໍ່ຈົບຊັ້ນປະຖົມ, ແລະ ອອກໂຮງຮຽນໂດຍທີ່ຍັງ ຮຽນບໍ່ເຖິງຂັ້ນສາມາດນໍາໃຊ້ຄວາມຮູ້ດັ່ງກ່າວ ໃຫ້ເປັນປະໂຫຍດ ແລະ ໃຊ້ການໄດ້ ໃນຊີວິດປະຈໍາວັນ.

ສະຖິຕິຂອງກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາໄດ້ສະແດງ ໃຫ້ເຫັນວ່າອັດຕາລອດເຫຼືອເຖິງຊັ້ນ ບໍ່5 ຈາກໂຮງຮຽນປະຖົມທັງໝົດແມ່ນດີຂຶ້ນຈາກພຽງແຕ່ 48% ໃນປີ 1992 ເປັນ 70% ໃນປີ 2012. ເຖິງຈະມີຄວາມຄືບໜ້ານີ້, ຕົວເລກດັ່ງກ່າວ ຍັງຕໍ່າທີ່ສຸດໃນຂົງເຂດພາກພື້ນນີ້. **ອັດຕາສ່ວນຂອງຜູ້ຮຽນຈົບຊັ້ນ ບໍ່5 ແມ່ນຕໍ່າກ່ວາໜ້ອຍໜຶ່ງ - ຄື 67%. ການເຂົ້າຮຽນປີທໍາອິດເປັນປີທີ່ສໍາຄັນທີ່ສຸດ, ເຊິ່ງມີອັດຕາການອອກໂຮງຮຽນສູງທີ່ສຸດ. ອີງໃສ່ຂໍ້ມູນຂອງກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ, ໃນຈໍານວນເດັກນ້ອຍເກນອາຍຸເຂົ້າຮຽນປະຖົມ, ມີປະມານ 5% ບໍ່ເຄີຍໄປລົງທະບຽນເຂົ້າຮຽນ ແລະ ບໍ່ເຄີຍໄປໂຮງຮຽນ, ແລະ ມີປະມານ**

10% ໄປລົງທະບຽນແຕ່ບໍ່ໄປຂຶ້ນຫ້ອງຮຽນ (ບົດລາຍງານເປົ້າໝາຍ ສະຫັດສະຫວັດເພື່ອ ການພັດທະນາ, ປີ 2013, ໜ້າ 57).

ອັດຕາການລອດເຫຼືອຈົນເຖິງຊັ້ນ ບໍ່5 ແມ່ນຕໍ່າ ທີ່ສຸດໃນຈຳນວນເດັກນ້ອຍ ທີ່ດຳລົງຊີວິດຢູ່ ເຂດຊົນນະບົດທີ່ບໍ່ມີຖະໜົນເຂົ້າເຖິງ, ເດັກ ນ້ອຍທີ່ຢູ່ໃນຄອບຄົວທຸກຍາກທີ່ສຸດ ແລະ ເດັກ ນ້ອຍທີ່ແມ່ທີ່ບໍ່ໄດ້ຮັບການສຶກສາ. ພາກເໜືອ ມີອັດຕາລອດເຫຼືອສູງທີ່ສຸດ ແລະ ພາກໃຕ້ຕໍ່າ ທີ່ສຸດ. ກ່ຽວກັບຜົນຂອງການຮຽນ, ສຳລັບວິຊາ ຄະນິດສາດນັກຮຽນ ບໍ່5 ສ່ວນຫຼາຍ (73%) ຍັງບໍ່ມີຄວາມສາມາດ ເຖິງລະດັບຕໍ່າສຸດທີ່ຈະ ສາມາດ ນຳໃຊ້ມັນໃຫ້ເປັນປະໂຫຍດໃນສັງ ຄົມລາວ, ໃນຂະນະທີ່ມີພຽງພາກສ່ວນໜ້ອຍ ເທົ່ານັ້ນທີ່ສາມາດໄປເຖິງລະດັບ ດັ່ງກ່າວສຳ ລັບວິຊາພາສາລາວ ແລະ ວິຊາໂລກອ້ອມຕົວ.

ອີງໃສ່ຈຳໂຮງຮຽນທີ່ມີໃນປະຈຸບັນ ແມ່ນມີ ຄວາມສາມາດ ທີ່ຈະຮອງຮັບ ນັກຮຽນທັງ

ໝົດທີ່ຕ້ອງການເຂົ້າຮຽນ. ນີ້ແມ່ນຍັງຍືນຈາກ ອັດຕາການເຂົ້າຮຽນລວມ, ມັນເພີ່ມຂຶ້ນຍ້ອນ ຕົວເລກນັກຮຽນຮຽນຊ້າຊັ້ນ. ການຄາດຄະເນ ປະຊາກອນໄດ້ຕີຄວາມໝາຍ ກ່ຽວກັບການ ເພີ່ມຂຶ້ນຂອງຕົວເລກດັ່ງກ່າວ ນີ້ແນວໃດຖ້າ ຫາກວ່າເດັກນ້ອຍ ທັງໝົດນີ້ຮຽນຈົບຊັ້ນປະ ຖົມ? ຕົວເລກທີ່ຄາດຄະເນໄວ້ສຳລັບປະຊາ ກອນໃນເກນອາຍຸເຂົ້າຮຽນ ໂດຍອີງຕາມການ ຄາດຄະເນເປັນທາງການ ຈະບໍ່ມີການປ່ຽນ ແປງຫຼາຍໃນ 20 ປີຂ້າງໜ້າ (ເຫັນໄດ້ຈາກຕາ ຕະລາງລຸ່ມນີ້). ການຄາດຄະເນປານກາງສະ ແດງໃຫ້ເຫັນ ການຫຼຸດລົງຂອງຈຳນວນເດັກ ນ້ອຍລະຫວ່າງ ປີ 2010 ຫາ ປີ 2020 ແມ່ນ 9%, ແລະ ຫຼັງຈາກນັ້ນຈະເພີ່ມຂຶ້ນເປັນ 10% ໃນທົດສະວັດຕໍ່ໄປ. ໃນໄລຍະແຜນພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ 5 ປີ ຄັ້ງທີ 8 (2016 -2020), ການຄາດຄະເນປານກາງສະແດງ ໃຫ້ເຫັນວ່າຈຳນວນເດັກນ້ອຍ ອາຍຸ 5-14 ປີ ຈະຫຼຸດລົງ 3.7%.

ຕົວເລກຄາດຄະເນ ສຳລັບປະຊາກອນ ອາຍຸ 5-14 ປີ, ລະຫວ່າງ ປີ 2010 ຫາ ປີ 2030

ປີ	ການຄາດຄະເນ		
	ສູງ('000)	ກາງ('000)	ຕໍ່າ('000)
2010	1,645	1,645	1,645
2015	1,583	1,583	1,583
2020	1,504	1,499	1,490
2025	1,557	1,536	1,503
2030	1,698	1,656	1,592

ການຫຼຸດລົງ ຂອງພົນລະເມືອງໃນເກນອາຍຸ ເຂົ້າຮຽນເທື່ອລະໜ້ອຍ ຕາມທີ່ໄດ້ຄາດຄະເນ ໄວ້ນັ້ນເປັນການໃຫ້ຄຳແນະນຳວ່າ ແຜນພັດທະນາຄັ້ງທີ 8 ນີ້ ແມ່ນຊ່ວງເວລາສຳລັບ “ການພັກດັນອັນໃຫຍ່ຫຼວງ” ທາງດ້ານການສຶກສາ, ເພື່ອຮັບປະກັນການຮຽນຈົບຊັ້ນປະຖົມ, ພ້ອມດຽວກັນ ກໍເພີ່ມອັດຕາສ່ວນການເຂົ້າຮຽນຕໍ່ຊັ້ນມັດທະຍົມ. ດ້ວຍການຫຼຸດຜ່ອນອັດຕາຄ່າງຮ່ວງນັ້ນ, ມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ທີ່ຈະກ້າວເຖິງການບັນລຸເປົ້າໝາຍການສຶກສາຂັ້ນປະຖົມເພື່ອທຸກຄົນ, ໂດຍບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງເພີ່ມຈຳນວນຫ້ອງຮຽນ ແລະ ຄູສອນ, ແຕ່ໃນຂະນະດຽວກັນແນ່ນອນວ່າການສ້າງ ໂຮງຮຽນຫຼັງໃໝ່ເພື່ອໃຫ້ມີການເຂົ້າເຖິງ ສຳລັບປະຊາກອນທີ່ຢູ່ເຂດຫ່າງໄກສອກຫຼີກ, ແລະ ການໃຫ້ການຝຶກອົບຮົມແກ່ຄູສອນເພື່ອ ຍົກລະດັບໃນການປັບປຸງຄຸນະພາບ ການສຶກສາໃຫ້ດີຂຶ້ນຍັງເປັນສິ່ງ ທີ່ ຈຳເປັນ.

ອັດຕາການເລື່ອນຊັ້ນ ຈາກປະຖົມຫາມັດທະຍົມກໍໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງເຫັນໄດ້ຊັດເຈນ ຈາກ 60% ໃນຊຸມປີ 1990 ຫາ 88% ໃນປີ 2012. ອັດຕາການເຂົ້າຮຽນສູດທິ ໃນຊັ້ນມັດທະຍົມກໍເພີ່ມຂຶ້ນເຊັ່ນດຽວກັນຈາກ 20% ໃນຊຸມປີ 1990 ຫາ 40% ໃນປີ 2010. ປະມານ 20% ຂອງເດັກນ້ອຍໃນເກນອາຍຸເຂົ້າຮຽນມັດທະຍົມຍັງຮຽນຢູ່ຊັ້ນປະຖົມ ເນື່ອງຈາກເລີ່ມ ເຂົ້າໂຮງຮຽນຊ້າ, ນັ້ນໝາຍຄວາມວ່າຍັງມີປະມານ 30% ຂອງເດັກນ້ອຍໃນເກນອາຍຸເຂົ້າຮຽນມັດທະຍົມທີ່ບໍ່ໄດ້ເຂົ້າຮຽນ. ນະໂຍບາຍ

“ການພັກດັນອັນໃຫຍ່ຫຼວງ” ທີ່ໄດ້ສະເໜີໄປນັ້ນຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີ ການເພີ່ມອັດຕາເຫຼົ່ານີ້ຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງສະໝໍ່າສະເໝີ, ມັນບໍ່ພຽງແຕ່ເປັນການສ້າງກຳລັງແຮງງານ ທີ່ຕ້ອງການເທົ່ານັ້ນຖ້ວນ ສປປ ລາວ ຢາກຈະຍົກສູງຕ້ອງໂສ້ການເພີ່ມຄຸນຄ່າ, ແຕ່ມັນຍັງຕ້ອງເຮັດໃຫ້ເປັນປົກກະຕິ ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ໄດ້ລະດັບຕ່ຳສຸດຂອງການຮູ້ທັງສີ ແລະ ທັກສະຄະນິດສາດໃນກຸ່ມກຳລັງແຮງງານໜຸ່ມນ້ອຍ.

ຕົວເລກສະຖິຕິທີ່ໜ້າເປັນຫວ່າງ ທາງດ້ານການສຶກສາອີກອັນໜຶ່ງ ແມ່ນອັດຕາການຮູ້ທັງສີໃນກຸ່ມຄົນໜຸ່ມ, ເຊິ່ງບໍ່ປະກົດວ່າມີການເພີ່ມຂຶ້ນເລີຍໃນຊ່ວງປີຜ່ານມາ (ບົດລາຍງານເປົ້າໝາຍສະຫັດສະຫວັດ ເພື່ອການພັດທະນາ, ໜ້າ 63). ໃນບັນດາກຸ່ມໄວໜຸ່ມອາຍຸ 15-24 ປີ, ມີພຽງ 73% ເທົ່ານັ້ນ ທີ່ຮູ້ທັງສີ ໃນປີ 2011, ແລະ ຜູ້ທີ່ບໍ່ສາມາດນຳໃຊ້ການຮູ້ສີທັງໄດ້ລວມມີ ຜູ້ທີ່ໄດ້ເຂົ້າໂຮງຮຽນປະຖົມ, ທີ່ຈົງແລ້ວລວມທັງບາງຄົນ ທີ່ໄດ້ຮຽນຈົບຈົບຊັ້ນປະຖົມ. ເຊິ່ງອັດຕານີ້ມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນອີງຕາມຖາ ນະທາງດ້ານເສດຖະກິດ - ສັງຄົມ ແລະ ສະຖານທີ່ດຳລົງຊີວິດ - ຕົວເມືອງ, ຊົນນະບົດທີ່ມີເສັ້ນທາງເຂົ້າເຖິງ ແລະ ຊົນນະບົດທີ່ມີເສັ້ນທາງເຂົ້າເຖິງຍາກ. ຂໍ້ມູນອ້າງອີງເພີ່ມເຕີມ ແມ່ນມາຈາກບົດລາຍງານການປະເມີນການອ່ານຂອງນັກຮຽນຊັ້ນປະຖົມ ປີ 2012, ເຊິ່ງພົບວ່າໃນບັນດາໂຮງຮຽນທີ່ເປັນຕົວແທນຂອງການສຳຫຼວດ, ຫຼາຍກວ່າ 40% ຂອງນັກຮຽນ ບໍ່5 ບໍ່ທັນເຖິງລະດັບຂັ້ນພື້ນ

ຖານທີ່ເຮັດໃຫ້ເຂົາເຈົ້າສາມາດ ເຂົ້າໃຈສິ່ງທີ່ເຂົາເຈົ້າອ່ານ. ໃນການເລືອກໂຮງຮຽນຕົວແທນໃນການສໍາຫຼວດຄັ້ງນີ້, ໂຮງຮຽນຂະໜາດໃຫຍ່ໄດ້ຖືກເລືອກເຂົ້າມາຫຼາຍ ແລະ ໂຮງຮຽນຊົນເຜົ່າສ່ວນນ້ອຍ ໄດ້ຖືກເລືອກເຂົ້າມາໜ້ອຍກວ່າ, ດັ່ງນັ້ນ “ຈິ່ງມີຄວາມຮີບດ່ວນໃນການວາງມາດຕະການ ເພື່ອປັບປຸງການອ່ານສໍາລັບຫ້ອງເລີ້ມຕົ້ນ ໃນປະເທດລາວ ເຊິ່ງເປັນ ບັນຫາໃຫຍ່ກວ່າທີ່ຕົວແທນດັ່ງກ່າວສະແດງໃຫ້ເຫັນ” (ບົດລາຍງານການປະເມີນການອ່ານນັກຮຽນຊັ້ນປະຖົມ, ໜ້າ 8).

ຂໍ້ມູນອ້າງອີງ ກ່ຽວກັບຄຸນນະພາບຂອງການສຶກສາສະແດງໃຫ້ເຫັນ ເຖິງຄວາມໜ້າເປັນຫວ່າງ. ຜົນຂອງການຮຽນທີ່ບໍ່ໄດ້ຄຸນນະພາບ ແລະ ຈໍາກັດຕໍ່ກັບການຮູ້ທັງສີຂອງຜູ້ໃຫຍ່ໄດ້ສ່ອງແສງໃຫ້ເຫັນຢ່າງຈະແຈ້ງ ໃນການປຽບທຽບການຮູ້ທັງສີຂອງຜູ້ໃຫຍ່ ໃນລະດັບສາກົນ. “ທັກສະການຮູ້ທັງສີຂອງ ສປປ ລາວ ແມ່ນຕໍ່າກວ່າຫຼາຍທຽບໃສ່ ປະເທດອື່ນໆ ເຊັ່ນ ຫວຽດນາມ, ບໍລິເວຍ, ສີລັງກາ ແລະ ແຂວງຢູນານ ຂອງປະເທດຈີນ.. ຜູ້ທີ່ຈົບຊັ້ນມັດທະຍົມໃນ ສປປ ລາວ ມີຄວາມສາມາດທຽບເທົ່າຜູ້ທີ່ຈົບຊັ້ນປະຖົມ ຢູ່ປະເທດຫວຽດນາມ” (ອີງການທະນາຄານໂລກ (World Bank), 2014:50).

ຖ້າ ສປປ ລາວ ຕ້ອງການຈະກ້າວໄປສູ່ປະເທດທີ່ມີເສດຖະກິດແບບຜົນຜະລິດທີ່ສູງ, ບັນດາອັດຕາການຮູ້ທັງສີ ສໍາລັບເກືອບທຸກຄົນ

ແມ່ນສິ່ງທີ່ຈໍາເປັນຈະຕ້ອງເຮັດໃຫ້ໄດ້. ເຊິ່ງມັນຮຽກຮ້ອງໃຫ້ ເດັກນ້ອຍໝົດທຸກຄົນຕ້ອງຮຽນຈົບຊັ້ນປະຖົມ, ພ້ອມທັງປັບປຸງຄຸນນະພາບຂອງການຮຽນການສອນ, ດ້ວຍວິທີນັ້ນຜູ້ທີ່ຮຽນຈົບຊັ້ນປະຖົມ ຈິ່ງຈະສາມາດນໍາໃຊ້ຄວາມຮູ້ດັ່ງກ່າວໃຫ້ເປັນປະໂຫຍດໄດ້. ອັດຕາສ່ວນຂອງເດັກນ້ອຍ ທີ່ກ້າວສູ່ຊັ້ນມັດທະຍົມທີ່ສູງຂຶ້ນ ຈະເປັນການຮັບປະກັນໃຫ້ລະດັບຄວາມຮູ້ສູງຂຶ້ນ, ແຕ່ຕາມບົດລາຍງານການປະເມີນການອ່ານນັກຮຽນຊັ້ນປະຖົມ ບອກວ່ານັກຮຽນຈໍານວນຫຼວງຫຼາຍ ທີ່ຜ່ານການສອບເສັງຊັ້ນປະຖົມ ອາດຈະຂາດຄວາມສາມາດທີ່ຈະຮັບມືກັບຫຼັກສູດ ທີ່ຍາກກວ່າຂອງຊັ້ນມັດທະຍົມ.

ບັນຫາການແຕ່ງງານກ່ອນໄວອັນຄວນຈໍາເປັນຕ້ອງໄດ້ຮັບແກ້ໄຂ. ສປປ ລາວ ເປັນປະເທດທີ່ມີຜູ້ແຕ່ງງານ ຕັ້ງແຕ່ອາຍຸຍັງນ້ອຍສູງທີ່ສຸດໃນອາຊຽນ.

ໃນ ສປປ ລາວ ອາຍຸຕໍ່າສຸດທີ່ອານຸຍາດຢ່າງເປັນທາງການໃຫ້ມີການແຕ່ງງານໄດ້ ແມ່ນ 18 ປີ, ສໍາລັບທັງຜູ້ຍິງ ແລະ ຜູ້ຊາຍ (ຕາມກົດໝາຍຄອບຄົວຂອງ ສປປ ລາວ ເລກທີ 05/ສພຊ ລົງວັນທີ 26 ກໍລະກົດ 2008, ພາກທີ 2, ມາດຕາ 9). ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ການສໍາຫຼວດດັດຊະນີໝາຍສັງຄົມລາວ ປີ 2011-12 ພົບວ່າ ໃນຈໍານວນແມ່ຍິງ ອາຍຸ 25-49 ປີ, ມີ 30% ໄດ້ແຕ່ງງານເມື່ອອາຍຸໄດ້ 18 ປີ, ແລະ 11% ໄດ້ແຕ່ງງານເມື່ອອາຍຸໄດ້ 15 ປີ.

ຕົວເລກດັ່ງກ່າວ ບໍ່ມີການປ່ຽນແປງພໍເທົ່າໃດ ຕະຫຼອດໄລຍະເວລາຜ່ານມາ; ຈຳນວນແມ່ ຍິງ ອາຍຸ 20-24 ປີ, ມີ 35% ໄດ້ແຕ່ງງານ ເມື່ອອາຍຸໄດ້ 18 ປີ, ແລະ 9% ໄດ້ແຕ່ງງານ ເມື່ອອາຍຸ ໄດ້ 15 ປີ. ຮອດປະຈຸບັນຕົວ ເລກດັ່ງກ່າວ ແມ່ນສູງທີ່ສຸດໃນບັນດາປະເທດ ອາຊຽນ, ແຕ່ຕໍ່າກວ່າລະດັບທີ່ສໍາຫຼວດໃນປະ ເທດບັງກະລາເທດ.

ດັ່ງນັ້ນ ອາຍຸແຕ່ງງານຕໍ່າສຸດໃນກົດໝາຍ ໃນ ສປປ ລາວ ຈຶ່ງເຫັນໄດ້ຈະແຈ້ງວ່າມີຜົນກະທົບ ພຽງເລັກນ້ອຍ ຕໍ່ກັບອາຍຸແຕ່ງງານໃນຕົວຈິງ.

ການທີ່ແມ່ຍິງແຕ່ງງານກ່ອນໄວອັນຄວນ ສ່ວນ ຫຼາຍແລ້ວ ແມ່ນແຕ່ງງານກັບຜູ້ຊາຍທີ່ມີອາຍຸ ຫຼາຍກວ່າຕົນເອງ: ໃນປີ 2011-12, ໃນຈໍາ ນວນແມ່ຍິງ ອາຍຸ 15-24 ປີ ທີ່ແຕ່ງງານແລ້ວ, ປະມານໜຶ່ງໃນສີ່ ຂອງແມ່ຍິງແຕ່ງງານກັບຜູ້ ຊາຍທີ່ມີອາຍຸແກ່ກວ່າຕົນເອງ 5 ຫາ 9 ປີ, ໜຶ່ງໃນສິບ ແຕ່ງງານກັບຜູ້ຊາຍທີ່ມີອາຍຸແກ່ ກວ່າຕົນເອງ 10 ປີ ຫຼື ຫຼາຍກວ່າ. ຄວາມ ແຕກຕ່າງດ້ານອາຍຸທີ່ສູງກວ່າໝູ່ ແມ່ນມີຢູ່ ໃນເຂດຕົວເມືອງ. ຂໍ້ມູນດັ່ງກ່າວເປັນການ ສ່ອງແສງໃຫ້ເຫັນສ່ວນໜຶ່ງ ວ່າທ່າອ່ຽງທີ່ຜູ້ ຊາຍຢູ່ເຂດຊົນນະບົດ ຈະແຕ່ງງານຕັ້ງແຕ່ອາ ຍຸຍັງນ້ອຍແມ່ນຍັງຫຼາຍ. ໃນປະເທດລາວທັງ ໝົດ, 15% ຂອງຜູ້ຊາຍອາຍຸ 20-49 ປີ ແຕ່ງ ງານກ່ອນຈະຮອດ 18 ປີ, ແຕ່ຕົວເລກດັ່ງກ່າວ ໃນເຂດຊົນນະບົດແມ່ນ 18% (24% ໃນ ຂດ ຊົນນະບົດທີ່ບໍ່ມີເສັ້ນທາງເຂົ້າເຖິງ), ທຽບໃສ່

ເຂດຕົວເມືອງແມ່ນ 7%.

ໃນຄວາມເປັນຈິງແລ້ວ ບໍ່ແມ່ນແຕ່ຢູ່ປະເທດ ລາວເທົ່ານັ້ນ ທີ່ບັນຫາການແຕ່ງງານຕັ້ງແຕ່ ອາຍຸຍັງນ້ອຍຖືກເນີນເສຍ. ຍັງພົບໃນປະ ເທດບັງກະລາເທດ, ອິນເດຍ ແລະ ອິນໂດເນ ເຊຍເຊັ່ນກັນ. ນີ້ຊື່ໃຫ້ເຫັນວ່າການບັງຄັບໃຊ້ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍອາຍຸຕໍ່າສຸດສໍາລັບການ ແຕ່ງງານແມ່ນປະຕິບັດໄດ້ຍາກຫຼາຍ, ເຖິງ ແມ່ນວ່າຈະມີຄວາມພະຍາຍາມ ໃນການບັງ ຄັບໃຊ້ກໍຕາມ, ສະນັ້ນຈະຕ້ອງໄດ້ມີການຄົ້ນ ຫາເຄື່ອງມືອັນອື່ນອີກ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນພົດຕິກຳ ການແຕ່ງງານໃນໄວເດັກ.

ບັນຫາໃຫຍ່ທີ່ສໍາຄັນ ທີ່ເຮັດໃຫ້ມີການແຕ່ງ ກ່ອນໄວອັນຄວນ ແມ່ນຍ້ອນວັດທະນະທຳ, ສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງຈູງໃຈທາງເສດຖະກິດ. ການ ແຕ່ງງານກ່ອນໄວອັນຄວນ ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນ ເກີດຂຶ້ນຢູ່ເຂດຊົນນະບົດ, ໃນບັນດາແຂວງ ພາກເໜືອ, ໃນກຸ່ມທີ່ໃຊ້ພາສາມົ້ງ-ມຽນ ແລະ ມອນ-ຂະແມ, ເຊິ່ງກຸ່ມຄົນເຫຼົ່ານັ້ນ ບໍ່ໄດ້ເຂົ້າ ໂຮງຮຽນ ຫຼື ໄດ້ເຂົ້າຮຽນຊັ້ນປະຖົມເທົ່ານັ້ນ, ແລະ ໃນກຸ່ມທີ່ທຸກຍາກທີ່ສຸດ (ການສໍາຫຼວດ ດັດຊະນີໝາຍສັງຄົມລາວ, ຕາຕະລາງ MS.4.1). ການພັດທະນາທາງດ້ານເສດຖະ ກິດ (ລວມທັງການຢຸດການຖາງປ່າເຮັດໄຮ່ ມາເຮັດອາຊີບທີ່ໝັ້ນຄົງກ່ວາ ເຊິ່ງການນໍາໃຊ້ ແຮງງານເດັກໜ້ອຍລົງ), ການຂະຫຍາຍການ ສຶກສາ, ການຫັນເປັນຕົວເມືອງ ແລະ ການ ເພີ່ມຂຶ້ນຂອງລາຍໄດ້ ທີ່ຄາດວ່າຈະເຮັດໃຫ້

ສັດສ່ວນ ການແຕ່ງງານກ່ອນໄວອັນຄວນຫຼຸດລົງ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມຈະຕ້ອງໄດ້ມີມາດຕະການສະເພາະ ແທນທີ່ຈະມີແຕ່ລໍຖ້າໃຫ້ອັດຕາການແຕ່ງງານກ່ອນໄວອັນຄວນ ຫຼຸດລົງ ຊ້າໆຍ້ອນປັດໄຈທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງນັ້ນ.

ຍ້ອນຫຍັງ? ຍ້ອນວ່າຜົນເສຍຂອງການແຕ່ງງານໃນໄວເດັກມີມູນຄ່າສູງຫຼາຍ, ກະທົບໃຫ້ແກ່ທັງຕົນເອງ ແລະ ສັງຄົມ. “ການແຕ່ງງານໃນໄວເດັກ ມີຜົນກະທົບຕໍ່ເປົ້າໝາຍສະຫັດສະຫວັດ ເພື່ອການພັດທະນາເກືອບທຸກໆເປົ້າໝາຍ. ມັນເປັນອຸປະສັກຕໍ່ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ, ການບັນລຸເປົ້າໝາຍການສຶກສາຂັ້ນປະຖົມຢ່າງທົ່ວເຖິງ, ການສົ່ງເສີມຄວາມສະເໝີພາບລະຫວ່າງຍິງ-ຊາຍ, ປັບປຸງສຸຂະພາບແມ່ແລະເດັກ, ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນໂລກເອດສ HIV/AIDS. ການແຕ່ງງານໃນໄວເດັກຍັງເປັນການລະເມີດສິດທິຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກນ້ອຍ ໂດຍກົດຂວາງບໍ່ໃຫ້ເຂົາເຈົ້າໄດ້ເຂົ້າເຖິງການສຶກສາ, ສຸຂະພາບທີ່ດີ ແລະ ຂາດອິດສະລະພາບ.” (ເຮີວິສ ແລະ ພົວແມນ-ແຈກຄອບສ, 2011: 2)

ອັດຕາການຕາຍຂອງແມ່ ແລະ ເດັກ

ໂດຍລວມແລ້ວ ອັດຕາການຕາຍຂອງເດັກອ່ອນຢູ່ ສປປ ລາວ ແມ່ນໄດ້ຮັບການປັບປຸງໃຫ້ດີຂຶ້ນຢ່າງຊັດເຈນ, ໃນປີ 2011 ຕົວເລກດັ່ງກ່າວຫຼຸດລົງເຖິງ 68 ຄົນຕໍ່ ເດັກເກີດມີຊີວິດ 1,000 ຄົນ. ເຖິງແນວນັ້ນກໍຕາມມັນຍັງບໍ່ແນ່ນອນວ່າ ເປົ້າໝາຍທີ່ຕັ້ງໄວ້ ໃນປີ 2015 ຢູ່ທີ່

45 ຄົນຕໍ່ເດັກເກີດມີຊີວິດ 1,000 ຄົນ ຈະສາມາດບັນລຸໄດ້ບໍ່. ເຊັ່ນດຽວກັນກັບອັດຕາການຕາຍຂອງເດັກຕໍ່າກ່ວາ 5 ປີ, ເຫັນວ່າໃກ້ຄຽງກັບເປົ້າໝາຍທີ່ຕັ້ງໄວ້, ໂດຍຫຼຸດລົງປະມານປີລະ 4% (ບົດລາຍງານເປົ້າໝາຍສະຫັດສະຫວັດເພື່ອການພັດທະນາ, ໜ້າ 86). ການເພີ່ມການເອົາໃຈໃສ່ ການຕາຍຂອງເດັກນ້ອຍຕໍ່າກ່ວາ 5 ປີ ແມ່ນເຫັນໄດ້ຊັດເຈນຕາມຮູບແບບທົ່ວໄປ ໃນຊ່ວງປະເທດພັດທະນາ. ເພື່ອບັນລຸເປົ້າໝາຍ ບັນຫາການຕາຍຂອງເດັກອ່ອນ ແລະ ເດັກນ້ອຍຮຽກຮ້ອງໃຫ້ບັນລຸການເຂົ້າເຖິງ ກຸ່ມຄົນທຸກຍາກ ທີ່ອາໄສຢູ່ເຂດຫ່າງໄກສອກຫຼີກ, ເພາະວ່າຄວາມແຕກຕ່າງໃນອັດຕາການຕາຍຂອງອ່ອນ ຍັງສູງຫຼາຍ, ແລະ ເບິ່ງຄືວ່າຜົນທີ່ໄດ້ຮັບຈາກການ ພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຈົນເຖິງປະຈຸບັນ ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນການຕາຍ ແມ່ນເກີດຢູ່ໃນກຸ່ມຄົນທີ່ບໍ່ທຸກຍາກ, ມີການສຶກສາດີກ່ວາ ແລະ ສາມາດຮັບເອົາ ການພັດທະນາໄດ້ດີກ່ວາ (ບົດລາຍງານເປົ້າໝາຍສະຫັດສະຫວັດເພື່ອການພັດທະນາ, ໜ້າ 86).

ການສິ້ນສຸດຂອງການຂ້າມຜ່ານທາງດ້ານປະຊາກອນ - ການກ້າວເຖິງທັງການຕາຍ ແລະ ການຈະເລີນພັນທີ່ຕໍ່າ - ສ່ວນໃຫຍ່ມາຈາກຜົນສໍາເລັດໃນການຫຼຸດຜ່ອນການຕາຍຂອງເດັກອ່ອນ ແລະ ເດັກນ້ອຍ. ອັດຕາການຕາຍແມ່ນຂ້ອນຂ້າງຈະແຈ້ງ ຍ້ອນວ່າອັດຕາສ່ວນການຕາຍຂອງເດັກນ້ອຍ ຕໍ່ກັບການຕາຍທັງໝົດແມ່ນສູງ. ດ້ານການຈະເລີນພັນຢູ່ຄວາມ

ພັນໃຈວ່າເດັກອ່ອນ ຈະຕ້ອງບໍ່ຕາຍແມ່ນ ເປັນສິ່ງສໍາຄັນ ທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ບັນລຸລະດັບການ ຈະເລີນພັນໃນລະດັບທົດແທນ.

ອັດຕາການຕາຍຂອງແມ່ແມ່ນ ໄດ້ຫຼຸດລົງ ຈາກ 796 ຕໍ່ເດັກເກີດມີຊີວິດ 100,000 ຄົນ ໃນປີ 1995 ຫາ 530 ໃນປີ 2000 ແລະ ຫຼຸດ ລົງຕື່ມອີກ ເຖິງ 357 ໃນປີ 2009. ເຫັນວ່າ ຍັງ ມີຄວາມຄາດເຄື່ອນຫຼາຍສົມຄວນ ໃນການ ຄາດຄະເນດັ່ງກ່າວ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມຈະ ຕ້ອງໄດ້ເຮັດໃຫ້ຫຼຸດລົງຕື່ມອີກ ເພື່ອບັນລຸເປົ້າ ໝາຍສະຫັດສະຫວັດ ຄື 260 ໃນປີ 2015.

ການສະໜັບສະໜູນຢ່າງຈິງຈັງ ແມ່ນມີຄວາມ ຈໍາເປັນທີ່ສຸດ ເພື່ອຈະສາມາດຫຼຸດຜ່ອນອັດ ຕາການຕາຍຂອງເດັກ ແລະ ອັດຕາການ ຕາຍຂອງແມ່. ການຫຼຸດຜ່ອນທັງສອງຕົວເລກ ແມ່ນມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກຫຼາຍ ໃນ ສປປ ລາວ, ເນື່ອງຈາກຫຼາຍໆບັນຫາທີ່ກ່ຽວພັນກັນ. ອັນທີ່ ໜຶ່ງແມ່ນ ຍ້ອນມີຄວາມແຕກໂຕນຫຼາຍລະ ຫວ່າງຜູ້ຮັ່ງ ແລະ ຜູ້ທຸກຍາກ, ເຊິ່ງ ມີທ່າອ່ຽງທີ່ ຈະກວ້າງອອກຕື່ມອີກ (ບົດລາຍງານເປົ້າ ໝາຍສະຫັດສະຫວັດເພື່ອການພັດທະນາ, ໜ້າ 86). ບັນຫາອື່ນອີກແມ່ນ ຊຸມຊົນທີ່ທຸກ ຍາກສ່ວນໃຫຍ່ ແມ່ນຢູ່ເຂດທີ່ຫ່າງໄກສອກ ຫຼີກ, ລວມທັງບັນດາບ້ານທີ່ບໍ່ມີເສັ້ນທາງເຂົ້າ ເຖິງ. ນີ້ໝາຍຄວາມວ່າພວກເຂົາເຈົ້າຍັງບໍ່ສາ ມາດເຂົ້າເຖິງ ການບໍລິການສາທາລະນະສຸກ ທີ່ເປັນເງື່ອນໄຂ ໃນການຫຼຸດອັດຕາການຕາຍ ຂອງແມ່ ແລະ ເດັກ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມຜົນ

ສໍາເລັດຜ່ານມາ ແມ່ນເປັນທີ່ໜ້າພໍໃຈ ຫຼາຍ, ສິ່ງທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ເພີ່ມ ແມ່ນການ ຫຼຸດອັດຕາການຕາຍ ຂອງເດັກເກີດໃໝ່ທີ່ເປັນ ປັດໃຈຫຼັກ ຕໍ່ອັດຕາການຕາຍຂອງເດັກນ້ອຍ ຕໍ່າກວ່າ 5ປີ.

ສາຍເຫດການຕາຍຂອງແມ່ ແລະ ເດັກແມ່ນ ສະລັບຊັບຊ້ອນ. ໂຄງສ້າງ, ບັນຫາພື້ນຖານ ແລະ ການກະຕວງ ແມ່ນສາມາດສາມາດອ້າງ ອີງໄດ້ທັງໝົດ. ໃນກໍລະນີການຕາຍຂອງແມ່, ການເກີດລູກທີ່ປອດໄພ ແມ່ນມີຄວາມແຕກ ຕ່າງກັນຫຼາຍ ລະຫວ່າງແຕ່ລະກຸ່ມຄົນທີ່ ແຕກຕ່າງກັນທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ. ໂດຍທົ່ວໄປ, ອັດຕາການເກີດລູກທີ່ມີສິ່ງເອື້ອ ອໍານວຍແມ່ນຍັງຕໍ່າ (38%) ເຖິງແມ່ນຈະມີ ຄວາມຄືບໜ້າດີແຕ່ຄຸນນະພາບການ ບໍລິ ການດ້ານສຸຂະພາບຍັງຕໍ່າ ນັ້ນໝາຍຄວາມ ວ່າການເກີດລູກທີ່ມີສິ່ງເອື້ອອໍານວຍນັ້ນ ບໍ່ສາ ມາດຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງການຕາຍ ຂອງແມ່ ໄດ້ຕາມທີ່ຄວນ. ການບໍລິການສຸຂະພາບກ່ອນ ແລະ ຫຼັງເກີດກໍໄດ້ມີການປັບປຸງດີຂຶ້ນຫຼາຍ ໃນໄລຍະຜ່ານມາ, ຈໍານວນແມ່ຍິງທີ່ບໍ່ຕ້ອງ ການມີລູກແຕ່ບໍ່ໄດ້ຄຸມກໍາເນີດ ກໍໄດ້ຫຼຸດລົງ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ການປັບປຸງບັນດາຕົວຊີ້ ວັດເຫຼົ່ານີ້ໃຫ້ດີຂຶ້ນຕື່ມ ແມ່ນຍັງຕ້ອງການສືບ ຕໍ່. ການເກີດລູກຂອງແມ່ທີ່ອາຍຸຍັງນ້ອຍກໍ ເປັນປັດໃຈກະທົບຕໍ່ອັດຕາການຕາຍຂອງ ແມ່ ແລະ ກ່ຽວພັນກັບການແຕ່ງງານກ່ອນໄວອັນ ຄວນຂອງແມ່ຍິງຈໍານວນຫຼາຍ.

ການສະໜອງວິທີການຄຸມກຳເນີດ ໃຫ້ກັບແມ່ຍິງທີ່ຍັງບໍ່ຕ້ອງການຖືພາ ແຕ່ບໍ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງການຄຸມກຳເນີດ ຄວນເປັນຈຸດປະສົງຫຼັກຂອງນະໂຍບາຍຂອງລັດຖະບານ ໃນຂະແໜງການສາທາລະນະສຸກ. ການມີລູກທີ່ບໍ່ຕັ້ງໃຈເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ສຸຂະພາບຂອງທັງແມ່ ແລະ ລູກ. ມັນເປັນສາເຫດໃຫ້ ອັດຕາການຕາຍຂອງແມ່ ແລະ ເດັກເກີດໃໝ່ສູງຂຶ້ນ, ເພາະວ່າຈາກການສຶກສາຂອງສາກົນ ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ຄວາມສ່ຽງຕໍ່ສຸຂະພາບຂອງທັງແມ່ ແລະ ເດັກແມ່ນສູງຂຶ້ນໃນກໍລະນີການເກີດລູກທີ່ບໍ່ຕັ້ງໃຈ. ຄວາມຈິງແລ້ວ, “ການວາງແຜນຄອບຄົວຢ່າງດຽວ ກໍຍັງສາມາດຕັດຈຳນວນການຕາຍຂອງແມ່ ໄດ້ເຖິງເກືອບໜຶ່ງສ່ວນສາມ, ສະນັ້ນມັນເປັນວິທີການທີ່ມີປະສິດທິພາບສູງສຸດ ໃນການຊ່ວຍຫຼຸດອັດຕາການຕາຍຂອງແມ່ລົງ.” (ບົດລາຍງານເປົ້າໝາຍສະຫັດສະຫວັດເພື່ອການພັດທະນາ, ໜ້າ 98).

ປະຊາກອນ ແລະ ຄວາມທຸກຍາກ

ໃນຂະນະທີ່ ສປປ ລາວ ມີຄວາມຄືບໜ້າດີໃນການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ ເຊິ່ງຫຼຸດລົງໄດ້ 40% ໃນໄລຍະ 15 ປີ ຈາກ ສົກປີ 1992/93 ຫາ 2005/08, ໃນເວລານັ້ນເກືອບ 28% ຂອງປະຊາກອນແມ່ນທຸກຍາກ, ແລະ ຫຼາຍກວ່າໜຶ່ງສ່ວນສາມ - 37% - ຖ້ານຳໃຊ້ຫຼັກການ \$1 ຕໍ່ຄົນ ຕໍ່ມື້ ໃນການກຳນົດຈຳນວນຜູ້ທຸກຍາກ. ຄວາມທຸກຍາກສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນຢູ່ເຂດຊົນນະບົດ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນເຂດທີ່ບໍ່

ມີເສັ້ນທາງເຂົ້າເຖິງ. ອັດຕາຄວາມທຸກຍາກໃນສົກປີ 2007/08 ມີດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- ເຂດຕົວເມືອງ - 17.4%
- ເຂດຊົນນະບົດທີ່ມີເສັ້ນທາງເຂົ້າເຖິງ - 29.9%
- ເຂດຊົນນະບົດທີ່ມີທາງເຂົ້າເຖິງຍາກ - 42.6%

ລາຍລະອຽດແມ່ນມີຢູ່ໃນ ບົດລາຍງານຄວາມຄືບໜ້າ ໃນການປະຕິບັດເປົ້າໝາຍສະຫັດສະຫວັດເພື່ອການພັດທະນາຂອງ ສປປ ລາວ ປີ 2013. ໃນບົດລາຍງານໄດ້ເວົ້າແຈ້ງວ່າກຸ່ມຄົນທີ່ທຸກຍາກທີ່ສຸດ ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນຜູ້ທີ່ດຳລົງຊີວິດຢູ່ເຂດ ຊົນນະບົດຫ່າງໄກສອກຫຼີກ, ເປັນຊົນເຜົ່າສ່ວນນ້ອຍ, ມີການສຶກສາຕ່ຳ, ມີຊັບສິນໜ້ອຍ ແລະ ມີຂໍ້ຈຳກັດໃນການເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດ. ດັ່ງທີ່ບົດລາຍງານເປົ້າໝາຍສະຫັດສະຫວັດໄດ້ເວົ້າວ່າ “ການຂາດການສຶກສາ ແມ່ນເປັນສາເຫດຂອງຄວາມທຸກຍາກເນື່ອງຈາກວ່າການສຶກສາມີຜົນກະທົບ ທາງບວກຕໍ່ຜະລິດຕະພັນກະສິກຳ, ການທາງວຽກເຮັດງານທຳ, ການເຂົ້າເຖິງສິນເຊື່ອ, ການນຳໃຊ້ບໍລິການຂອງລັດຖະບານ, ການມີສຸຂະພາບທີ່ດີ ແລະ ເປັນເຄື່ອງມືເພື່ອຊ່ວຍຜູ້ທຸກຍາກ ໃຫ້ພົ້ນຈາກຄວາມທຸກຍາກ.” ໃນບົດລາຍງານຍັງຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າບໍ່ພຽງແຕ່ ອັດຕາຄວາມທຸກຍາກຕໍ່ຫົວຄົນເທົ່ານັ້ນທີ່ຫຼຸດລົງ ແຕ່ຊ່ອງຫວ່າງຂອງຄວາມທຸກຍາກ ແລະ ຄວາມໜັກໜ່ວງຂອງຄວາມທຸກຍາກ ໃນລະດັບລວມຂອງປະເທດກໍແມ່ນຫຼຸດລົງ, ແຕ່ຄວາມໜັກໜ່ວງຂອງຄວາມທຸກຍາກ ໃນເຂດທີ່ມີ

ຄວາມຫຍຸ້ງຍາກທາງດ້ານພູມິສາດ ແມ່ນເພີ່ມຂຶ້ນ.

ໃນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຄັ້ງທີ 7 (ໜ້າ 49) ໄດ້ເວົ້າວ່າຄອບຄົວທີ່ທຸກຍາກສ່ວນຫຼາຍແມ່ນຄອບຄົວໃຫຍ່ ແລະ ການທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ມີຂະໜາດຄອບຄົວນ້ອຍລົງ ນັ້ນແມ່ນເປັນຈຸດສໍາຄັນ ຕໍ່ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ. ໃນແຜນດັ່ງກ່າວຍັງໄດ້ເວົ້າວ່າຈາກການການສຶກສາ ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າໃນ 47 ຕົວເມືອງ ລະຫວ່າງສົກປີ 1992-93 ຫາ 1997-98, ອັດຕາຄວາມທຸກຍາກ ໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນ ພ້ອມໆກັບການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງຂະໜາດຄອບຄົວ, ແຕ່ໃນຊ່ວງລະຫວ່າງຫຼັງຈາກນັ້ນ ຫາ ສົກປີ 2002-03, ອັດຕາຄວາມທຸກຍາກໄດ້ຫຼຸດລົງ ແລະ ຈໍານວນຄອບຄົວຂະໜາດໃຫຍ່ກໍຫຼຸດລົງເຊັ່ນດຽວກັນ.

ໃນດ້ານຍຸດທະສາດ, ໄດ້ມີການອໍານວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ສະມາຊິກຄອບຄົວທີ່ຢູ່ເຂດຫ່າງໄກສອກຫຼີກ ຜູ້ທີ່ຕ້ອງການຍົກຍ້າຍມາຢູ່ເຂດທີ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງໄດ້ງ່າຍຂຶ້ນ ສາມາດຍົກຍ້າຍໄດ້. ນີ້ແມ່ນຈຸດປະສົງຫຼັກ ຂອງນະໂຍບາຍຂອງລັດຖະບານລາວ, ເຊິ່ງໄດ້ເຫັນວ່າມີເກືອບ 900 ບ້ານໄດ້ມີການຍົກຍ້າຍແລ້ວ ໃນສີ່ປີຜ່ານມາ ລວມທັງ ໜຶ່ງໃນຫ້າ ຂອງຄອບຄົວທີ່ຢູ່ເຂດພູສູງ (ບົດລາຍງານການພັດທະນາສະຫັດສະຫວັດ, ໜ້າ 31). ມັນມີຕົ້ນທຶນສູງຫຼາຍສໍາລັບລັດຖະບານ ທີ່ຈະສ້າງທຶນທາງ, ຕາໜ່າງໄຟຟ້າ, ໂຮງຮຽນ ແລະ

ການບໍລິການສາທາລະນະສຸກ ໃຫ້ບັນດາບ້ານຫ່າງໄກສອກຫຼີກ. ເຊິ່ງມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ທີ່ຈະທໍາການຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນ ໄປຫາບ່ອນ ທີ່ມີສິ່ງອໍານວຍຄວາມສະດວກໄວ້ແລ້ວ ແລະ ມີເຫດຜົນພຽງພໍກວ່າທີ່ຈະສ້າງໃຫ້ໃໝ່. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ມັນກໍຍັງມີບັນຄວາມຫຍຸ້ງຍາກຫຼາຍຢ່າງ. ນະໂຍບາຍດັ່ງກ່າວຈະຕ້ອງໄດ້ເຄົາລົບຄວາມມຸ່ງຫວັງ ຂອງປະຊາຊົນທີ່ຢູ່ຫ່າງໄກສອກຫຼີກນັ້ນ, ຄວາມຕ້ອງການຂອງເຂົາເຈົ້າອາດຈະບໍ່ສອດຄ່ອງ ກັບບັນດານັກວາງແຜນການພັດທະນາ. ແທ້ຈິງແລ້ວ, ຖ້າຈະໃຫ້ເລືອກຢ່າງຂາດຕົວລະຫວ່າງ ຍົກຍ້າຍມາຢູ່ບ່ອນໃໝ່ ທີ່ມີສິ່ງອໍານວຍດ້ານການສຶກສາ, ສາທາລະນະສຸກທີ່ດີກວ່າ, ແລະ ລາຍໄດ້ສູງກວ່າກັບການທີ່ຈະຢູ່ບ່ອນເດີມ, ມີອັນໃດຢັ້ງຢືນວ່າປະຊາຊົນ ທີ່ຢູ່ເຂດຫ່າງໄກສອກຫຼີກມາແຕ່ດັ້ງເດີມນັ້ນ ຕ້ອງການທີ່ຈະຍ້າຍຫຼືບໍ່?

ການເຄື່ອນຍ້າຍສາກົນ ອາດມີບົດບາດສໍາຄັນສໍາລັບອານາຄົດຂອງ ສປປ ລາວ.

ໃນການຄາດຄະເນປະຊາກອນ, ໄດ້ຕັ້ງສົມມຸດຕິຖານວ່າການເຄື່ອນຍ້າຍ ປະຊາກອນສາກົນແມ່ນເທົ່າສູນ - ບໍ່ແມ່ນຍ້ອນມັນມີທ່າອ່ຽງແນວນັ້ນ, ແຕ່ຍ້ອນຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການເຄື່ອນຍ້າຍ ມີຈໍາກັດ. ເນື່ອງຈາກ ສປປ ລາວ ມີຊາຍແດນຍາວຕິດກັບທ້າປະເທດເພື່ອນ ບ້ານ, ແລະ ມີລະດັບການພັດທະນາທີ່ແຕກຕ່າງກັນຫຼາຍ, ການເຄື່ອນຍ້າຍຂອງປະຊາກອນລະຫວ່າງ ສປປ ລາວ ແລະ ປະເທດເພື່ອນ

ບ້ານເຫຼົ່ານີ້ຕ້ອງມີແມ່ນອນ, ແລະ ໃນອີກລະດັບໜຶ່ງ, ໂດຍຜ່ານບັນດາປະເທດເຫຼົ່ານີ້ໄປຫາປະເທດອື່ນໆໃນໂລກ. ອີງຕາມການຄາດຄະເນແບບພື້ນຖານຄົນລາວ ທີ່ອາໄສຢູ່ປະເທດໄທໃນປີ 2004 ແມ່ນ 180,000 ຄົນ, ແລະ ການຄາດຄະເນອື່ນໆ ແມ່ນຢູ່ລະຫວ່າງ 200,000 – 300,000 ຄົນ (ພູໄຊ, 2010: 32, 94). ປະເທດໄທຍັງເປັນປະເທດທີ່ຄົນລາວຈະຍ້າຍໄປຫຼາຍກວ່າປະເທດອື່ນໆ ເນື່ອງຈາກລະດັບ ການພັດທະນາເສດຖະກິດສູງ ແລະ ຄ່າຈ້າງທີ່ສູງກວ່າ, ມີພາສາທີ່ຄ້າຍຄືກັນ ແລະ ພູມມີສາດຊາຍແດນທີ່ສະດວກໃນການເດີນທາງ.

ຕາມປົກກະຕິແລ້ວການເຄື່ອນຍ້າຍແມ່ນ ຕ້ອງມີການບັນທຶກ, ກະແສເຄື່ອນຍ້າຍຄວນໄດ້ມີການຕິດຕາມ, ແຕ່ກະແສເຄື່ອນຍ້າຍສ່ວນຫຼາຍມັກຈະບໍ່ໄດ້ມີການບັນທຶກ. ການເພີ່ມລະບຽບໃຫ້ເຄັ່ງຄັດ ຍິ່ງຈະເຮັດໃຫ້ການເຄື່ອນຍ້າຍບໍ່ເປັນທາງການຫຼາຍຂຶ້ນ ແລະ ບໍ່ສາມາດຢຸດກະແສໄດ້. ນະໂຍບາຍຄວນຈະສຸມໃສ່ການແກ້ບັນຫາ ການເຄື່ອນຍ້າຍບໍ່ເປັນທາງການໂດຍກົງ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນການຄ້າມະນຸດ. ນະໂຍບາຍການພັດທະນາຂອງສປປ ລາວ ໄດ້ເນັ້ນໃສ່ການປ່ຽນປະເທດຈາກ “ປະເທດບໍ່ມີທາງອອກສູ່ທະເລ” ມາເປັນ “ປະເທດເຊື່ອມຕໍ່” ໂດຍເນັ້ນໃສ່ຜົນປະໂຫຍດຈາກການເປີດ ເສັ້ນທາງເຊື່ອມຕໍ່ກັບບັນດາປະເທດອື່ນໆ ເຊັ່ນ ຖະໜົນຫຼວງຕໍ່ໃສ່ປະເທດຫວຽດນາມ, ທາງລົດໄຟຕໍ່ກັບປະເທດ

ຈີນ, ສ້າງຂົວຂ້າມນ້ຳຂອງເພີ່ມຈາກ 4 ແຫ່ງທີ່ມີຢູ່ແລ້ວຕໍ່ໃສ່ປະເທດໄທ, ການພັດທະນາດັ່ງກ່າວນັ້ນ ກຽວພັນກັບການສ້າງຄວາມສະດວກງ່າຍດາຍໃນການຂ້າມຊາຍແດນ. ສະນັ້ນ ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງການເຄື່ອນຍ້າຍຂ້າມຊາຍແດນ ສາມາດສົ່ງຜົນປະໂຫຍດຕໍ່ການພັດທະນາ. ໃນເວລາດຽວກັນ, ສິ່ງທີ່ຫຼີກລ້ຽງບໍ່ໄດ້ແມ່ນ ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງກະແສການເຄື່ອນຍ້າຍທັງເຂົ້າ ແລະ ອອກປະເທດຢ່າງແນ່ນອນ.

ການເຄື່ອນຍ້າຍພາຍໃນ ແລະ ຫັນເປັນຕົວເມືອງ

ການເຄື່ອນຍ້າຍຂອງປະຊາກອນພາຍໃນປະເທດແມ່ນມີການສຶກສາໜ້ອຍທີ່ສຸດ, ເຖິງແມ່ນວ່າມັນມີບົດບາດສຳຄັນຫຼາຍ ໃນການປ່ຽນແປງຮູບແບບການກະຈາຍພົນລະເມືອງ. ໃນຊ່ວງໄລຍະ 20 ປີ ຜ່ານມາຮອດ 2005, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນແມ່ນໄດ້ຮອງຮັບ ປະຊາກອນເຄື່ອນຍ້າຍເປັນຈຳນວນຫຼາຍທີ່ສຸດ ຈາກທຸກພາກຂອງປະເທດ. ປະຊາກອນສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນມາຈາກບັນດາແຂວງ ທີ່ເປັນພູສູງທາງພາກເໜືອ ແລະ ຈາກແຂວງວຽງຈັນ. ໃນດ້ານກົງກັນຂ້າມ ປະຊາກອນເຄື່ອນຍ້າຍສ່ວນໜ້ອຍໜຶ່ງມາຈາກ ບັນດາແຂວງພາກໃຕ້ ຍ້ອນວ່າ ໄວໜຸ່ມໃນບັນດາແຂວງດັ່ງກ່າວ ມັກຈະໄປຊອກເຮັດວຽກຢູ່ປະເທດໄທ (ພູໄຊ, 2010: 31).

ເຖິງແມ່ນວ່າພົນລະເມືອງລາວສ່ວນ ໃຫຍ່ຈະ ຢູ່ເຂດຊົນນະບົດ ແຕ່ສ່ວນທີ່ດຳລົງຊີວິດຢູ່ໃນ ຕົວເມືອງ ກໍແມ່ນເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງໄວວາ ແລະ ຄາດຄະເນວ່າຈະເພີ່ມຂຶ້ນເລື້ອຍໆ. ໃນການ ຄາດຄະເນຂອງອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ໄດ້ຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າການຂະຫຍາຍຕົວຂອງ ພົນລະເມືອງຢູ່ຊົນນະບົດ ແມ່ນເກືອບຢຸດ ແລ້ວ, ເຊິ່ງມີອັດຕາການຂະຫຍາຍຕົວຢູ່ 0.15% ໃນປີ 2010-15, ແລະ ພົນລະເມືອງ ໃນປີ 2030 ຈະມີຈຳນວນເທົ່າໃນປີ 2014.

ສປປ ລາວ ບໍ່ມີຕົວເມືອງຂະໜາດກວ້າງໃຫຍ່. ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ກໍບໍ່ໃຫຍ່ຖ້າທຽບໃສ່ ມາດຕະຖານສາກົນ. ສະນັ້ນປະເທດລາວຈະ ບໍ່ຕ້ອງປະເຊີນກັບບັນດາບັນຫາ ຈາກການ ເປັນຕົວເມືອງໃຫຍ່ໆ. ບັນຫາຈະແມ່ນເຮັດ

ແນວໃດ ຈະກະຈາຍການຂະຫຍາຍຕົວຂອງ ຕົວເມືອງຕ່າງໆ ໃຫ້ກາຍເປັນສູນກາງການຂະ ຫຍາຍຕົວຂອງຂົງເຂດນັ້ນ, ເພື່ອໃຫ້ໝາກຜົນ ຂອງການພັດທະນາ ຈະສາມາດຂະຫຍາຍ ກວ້າງອອກອີກ. ຂໍ້ມູນພົນລະເມືອງໃນຕົວ ເມືອງໃນປະຈຸບັນແມ່ນຍັງບໍ່ມີ. ຜົນການສຳ ຫຼວດພົນລະເມືອງໃນປີ 2005 ສະແດງໃຫ້ ເຫັນຈຳນວນພົນລະ ເມືອງໃນຕົວເມືອງໃຫຍ່ ດັ່ງລຸ່ມນີ້. ຖ້າສົມມຸດວ່າພົນລະເມືອງມີການ ຂະຫຍາຍຕົວໃນອັດຕາ 5.3% ຕໍ່ປີ ເປັນຕົ້ນ ມາ (ເຊິ່ງອັດຕາການຂະຫຍາຍຕົວສຳລັບພົນ ລະເມືອງເຂດຕົວເມືອງຂອງ ສປປ ລາວ ໃນໄລຍະນັ້ນສົມມຸດຕິຖານໂດຍ ພະແນກປະ ຊາກອນຂອງອົງການສະຫະປະຊາຊາດ), ພົນ ລະເມືອງໃນປີ 2014 ແມ່ນໄດ້ສະແດງໃນຕາ ຕະລາງລຸ່ມນີ້. ແຕ່ແນ່ນອນແຕ່ລະເມືອງ ບໍ່ໄດ້ມີການຂະຫຍາຍຕົວ ໃນອັດຕາດຽວກັນ.

ເມືອງ	ພົນລະເມືອງ ປີ 2005	ພົນລະເມືອງ ປີ 2014 ສົມມຸດ ຂະຫຍາຍຕົວ 5.3% ຕໍ່ປີ
ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ*	569,729	907,000
ໄກສອນພົມວິຫານ	81,401	130,000
ປາກເຊ	57,669	92,000
ຫຼວງພະບາງ	55,027	88,000
ທ່າແຂກ	38,130	61,000
ແປກ	37,893	60,000

*ພະແນກປະຊາກອນຂອງສະຫະປະຊາຊາດ ຄາດຄະເນສຳລັບນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ໃນປີ 2014 ແມ່ນ 946,000 ຄົນ ການຄາດຄະເນຂອງ ອົງການສະຫະປະຊາ ຊາດໄດ້ສັນນິຖານ ອັດຕາການຂະຫຍາຍຕົວ ຂອງປະຊາກອນໃນຕົວເມືອງ ແມ່ນມີຄວາມ ໄວສູງຫຼາຍ ເຊິ່ງສອດຄ່ອງກັບບົດຮຽນຂອງ ສາກົນ, ທີ່ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າຫຼັງຈາກທີ່ບັນລຸ ອັດຕາສ່ວນປະມານ 30% ແລ້ວ, ອັດຕາການ

ຂະຫຍາຍຕົວ ຂອງປະຊາກອນໃນເຂດຕົວເມືອງຈະພຸ່ງຂຶ້ນສູງເຖິງ 50% ຂອງປະຊາກອນ. ແນ່ນອນບົດຮຽນຂອງແຕ່ລະປະເທດຈະແຕກຕ່າງກັນໄປຈາກແນວໂນ້ມນີ້, ແຕ່ໃນກໍລະນີ ຂອງ ສປປ ລາວ ເຫັນວ່າ ຈະເປັນໄປຕາມທາງນີ້. ອີງຕາມຜົນການສຳຫຼວດພົນລະເມືອງ ປີ 2005 , ອັດຕາພົນລະເມືອງທີ່ຢູ່ໃນຕົວເມືອງຂອງປີນັ້ນແມ່ນ 27.1%, ເຊິ່ງໂດຍລວມແມ່ນຢູ່ໃນໄລຍະທີ່ ອັດຕາການຂະຫຍາຍຕົວຂອງປະຊາກອນ ກຳລັງຈະເພີ່ມຂຶ້ນ. ອີງການສະຫະປະຊາຊາດໄດ້ຄາດຄະເນວ່າສັດສ່ວນພົນລະເມືອງຂອງ ສປປ ລາວ ຈະເພີ່ມຂຶ້ນດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

2010	33.1
2015	38.6
2020	43.5
2025	47.7
2030	50.9
2035	53.4
2040	55.9

ການຄາດຄະເນ ສັດສ່ວນພົນລະເມືອງໃນການຄາດຄະເນ ສັດສ່ວນພົນລະເມືອງເຂດຕົວເມືອງແມ່ນ 50.9 ໃນປີ 2030 - ມີພຽງອີກ 15 ປີ ເທົ່ານັ້ນ - ເຊິ່ງເປັນໜ້າຕົກໃຈ. ນັ້ນໝາຍຄວາມວ່າ ພົນລະເມືອງໃນຕົວເມືອງຈະເພີ່ມເປັນປະມານ 4.36 ລ້ານຄົນ, ເຊິ່ງຫຼາຍກ່ວາທົບເຄິ່ງຂອງປີ 2010 ທີ່ມີປະມານ 2.08 ລ້ານ. ໝາຍຄວາມວ່າປະຊາກອນໃນນະ

ຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ຈະເພີ່ມເປັນ 2 ເທົ່າໃນປີນັ້ນ, ຖ້າຫາກວ່າສັດສ່ວນຂອງພົນລະເມືອງໃນຕົວເມືອງຍັງເປັນຄືເກົ່າ. ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນເປັນ “ເມືອງໃຈກາງ” ຖ້າທຽບກັບສະພາບຂອງປະເທດຫວຽດນາມ, ເນື່ອງຈາກວ່າມີສະຖານທີ່ຕັ້ງເປັນຍຸດທະສາດ ແລະ ເປັນດິນທີ່ອຸດົມສົມບູນ. ດັດຊະນີການເປັນເມືອງໃຈກາງໃນ 5 ຕົວເມືອງ ຂອງ ສປປ ລາວ (ຈຳນວນພົນລະເມືອງຂອງເມືອງທີ່ໃຫຍ່ທີ່ສຸດ ຫານໃຫ້ພົນລະເມືອງຈາກ 4 ຕົວເມືອງບວກກັນ) ແມ່ນ 2.5 ໃນປີ 2005, ເຊິ່ງເປັນຕົວເລກທີ່ຂ້ອນຂ້າງສູງ.

ອີງຕາມເສັ້ນທາງການພັດທະນາ ຂອງ ສປປ ລາວ, ລະດັບການເປັນເມືອງໃຈກາງສາມາດເປັນໄປໄດ້ທັງສອງທາງຄື ອາດຈະແຂງຂຶ້ນ ຫຼື ຊຸດໂຊມລົງ. ເຖິງວ່ານະຄອນຫຼວງວຽງຈັນຈະມີທີ່ຕັ້ງທີ່ເປັນຍຸດທະສາດ, ແຕ່ປະເທດລາວມີຮູບຮ່າງຍາວ ແລະ ການພັດທະນາການເຊື່ອມໂຍງຂ້າມພົມແດນ ທີ່ເຂັ້ມເຂງສຸມໃສ່ເມືອງອື່ນໆເຊັ່ນ ເມືອງໄກສອນ, ສາມາດສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ບັນດາເມືອງດັ່ງກ່າວ.

ລາວມີປະຊາກອນຜູ້ສູງອາຍຸ ໃນອັດຕາທີ່ຕ່ຳຫຼາຍ, ແລະ ອັດຕາເຫຼົ່ານີ້ ແມ່ນຈະເລີ່ມສູງຂຶ້ນຢ່າງໄວວາຫຼັງຈາກປີ 202. ເພາະສະນັ້ນການທີ່ປະຊາກອນມີອາຍຸສູງຂຶ້ນ ນັ້ນບໍ່ແມ່ນສິ່ງທີ່ໜ້າເປັນຫ່ວງໃນໄລຍະອັນໃກ້ນີ້. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຫຼັງຈາກໄລຍະນີ້ແລ້ວຈຳນວນຜູ້ສູງອາຍຸ ຈະເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງໄວວາກວ່າກຸ່ມຄົນໄວ

ອາຍຸອື່ນໆ, ສະນັ້ນຈຶ່ງເປັນເວລາທີ່ຕ້ອງມີການກະກຽມວາງແຜນໄວ້ລ່ວງໜ້າ ສໍາລັບນະໂຍບາເໝາະສົມຕໍ່ກັບກຸ່ມຜູ້ສູງອາຍຸ. ອົງປະກອບໜຶ່ງໃນການວາງແຜນນີ້ ຄວນຈະໄປ

ພ້ອມກັບທ່າແຮງ ໃນການເກັບສະສົມເງິນຂອງ “ກຸ່ມປະຊາກອນຜູ້ສູງອາຍຸ”, ແນວໂນ້ມຂອງການທ້ອນເງິນ ແມ່ນສູງໃນກຸ່ມທີ່ກຽມອອກບໍານານ.

ບັນຫາຕ່າງໆກ່ຽວກັບຂໍ້ມູນ

ການມີຂໍ້ມູນທີ່ຊັດເຈນ ແລະ ທັນເວລາແມ່ນເປັນສິ່ງຈໍາເປັນສໍາລັບການວາງແຜນ ທີ່ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ການຕິດຕາມກວດກາແຜນງານພັດທະນາ. ປະລິມານປະຊາກອນ ແລະ ກໍາລັງແຮງງານ ຢູ່ລາວແມ່ນມີການເພີ່ມຂຶ້ນພໍສົມຄວນ, ແຕ່ກໍຍັງມີບາງປະເດັນທີ່ຄວນເອົາໃຈໃສ່. ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ໄດ້ກາຍມາເປັນຫຼັກຖານອ້າງອີງໃນເວລານີ້, ໃນເວລາມີການກະກຽມເພື່ອລົງສໍາຫຼວດພົນລະເມືອງ ແລະ ທີ່ຢູ່ອາໄສ ປີ 2015. ຂໍ້ມູນການສໍາຫຼວດພົນລະເມືອງຄັ້ງຫຼ້າສຸດ - ປີ 2005 - ນັ້ນແມ່ນຂໍ້ມູນທີ່ເກົ່າແລ້ວ, ແລະ ຂໍ້ມູນການສໍາຫຼວດພົນລະເມືອງ ປີ 2015 ຈະສໍາເລັດບໍ່ທັນໃນການຊ່ວຍກະກຽມແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສົງຄົມ ຄັ້ງທີ 8. ການທີ່ມີຊ່ວງໄລຍະທ່າງກັນຫຼາຍ ລະຫວ່າງ ການສໍາຫຼວດພົນລະເມືອງແຕ່ລະຄັ້ງນັ້ນເຮັດໃຫ້ການສໍາຫຼວດອື່ນໆ ມີຄວາມສໍາຄັນເຊັ່ນ - ການສໍາຫຼວດກໍາລັງແຮງງານ, ການສໍາຫຼວດກະສິກໍາ, ການສໍາຫຼວດດັດຊະນີໝາຍສັງຄົມລາວ ແລະ ການສໍາຫຼວດປະຊາກອນ ແລະ ສຸຂະພາບ. ການສໍາຫຼວດເຫຼົ່ານີ້ບໍ່ພຽງແຕ່ສະໜອງຂໍ້ມູນທີ່ທັນການ ແຕ່ຍັງສະໜອງຂໍ້ມູນທີ່ມີລັກສະນະສະເພາະຂອງແຕ່ຂົງ

ເຂດບັນຫາ. ແຕ່ວ່າ, ບັນຫາທີ່ສໍາຄັນທີ່ສຸດແມ່ນຄຸນະພາບຂອງບາງຂໍ້ມູນທາງການ. ຕົວຢ່າງ, ອັດຕາການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງກໍາລັງແຮງງານ ແລະ ອັດຕາການຫວ່າງງານທີ່ຄາດຄະເນ ໃນການສໍາຫຼວດກໍາລັງແຮງງານ ປີ 2010 ແມ່ນຕໍ່າກວ່າຜົນຄາດຄະເນຈາກບົດລາຍງານການໃຊ້ຈ່າຍ ແລະ ການຊົມໃຊ້ (LECS) 3 ຄັ້ງຜ່ານມາແມ່ນໜ້າເປັນຫວ່າງ (ອົງການທະນາຄານໂລກ, 2014: ພາກພະໜວກ 1).

ການຄາດຄະເນປະຊາກອນ ທີ່ເປັນທາງການ ແມ່ນໃກ້ຈະມີການເຜີຍແຜ່ ແລະ ລັດຖະບານມີຄວາມຈໍາເປັນ ຕ້ອງໄດ້ເນັ້ນໜັກໃຫ້ທຸກໆອົງກອນຂອງລັດຖະບານໄດ້ນໍາໃຊ້ ແລະ ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັນ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ການຄາດຄະເນປະຊາກອນທີ່ເປັນທາງການ ຕ້ອງມີການຄາດຄະເນໃຫ້ແຕ່ລະແຂວງ ເນື່ອງຈາກວ່າ ເຂົາເຈົ້າຈໍາເປັນຕ້ອງເອົາມານໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນການວາງແຜນຂອງແຂວງ ແລະ ຂັ້ນເມືອງ ກໍເຊັ່ນດຽວກັນ, ການຄາດຄະເນປະຊາກອນ ແມ່ນມີຄວາມຈໍາເປັນ ສໍາລັບເປົ້າໝາຍຂອງການບໍລິການ ແລະ ດັ່ງນັ້ນຈຶ່ງມີຄວາມຈໍາ

ເປັນທີ່ຕ້ອງມີການຄິດໄລ່ ໂດຍນຳໃຊ້ວິທີການອັດຕາສ່ວນ ແລະ ວິທີການອື່ນໆ.

ໃນໄລຍະຍາວ, ການຈົດທະບຽນທີ່ຖືກຕ້ອງ ແມ່ນເປັນສິ່ງສຳຄັນຫຼາຍ ເພື່ອເກັບກຳບັນທຶກການປ່ຽນແປງ ໃນແຕ່ລະປີສຳລັບສະຖິຕິປະຊາກອນ ລວມທັງຄວາມຈຳເປັນໃນການຈົດທະບຽນຂັ້ນພື້ນຖານ. ໃນຕົ້ນປີ 2015-16 ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ ເລີ່ມການວາງແຜນຈົດທະບຽນການເກີດ ແລະ ການຕາຍໂດຍການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ພະນັກງານສາທາລະນະສຸກຢູ່

ຕາມໂຮງໝໍຂັ້ນແຂວງ, ເມືອງ ແລະ ບ້ານ. ນອກຈາກນັ້ນ ເຂົາເຈົ້າຍັງຈະໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມ ໃນການພິສູດສາເຫດຂອງການຕາຍ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມຍັງມີຫຼາຍການເກີດ ແລະ ການຕາຍຢູ່ໃນເຮືອນ, ໃນກໍລະນີນັ້ນນາຍບ້ານຈະເປັນຜູ້ປະກອບຟອມ. ຕາມປະສົບການຂອງປະເທດອື່ນໆ ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າມັນບໍ່ງ່າຍທີ່ຈະຍົກລະດັບລະບົບການຈົດທະບຽນທີ່ບໍ່ມີຄຸນນະພາບໃຫ້ດີຂຶ້ນ ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ ສິ່ງທ້າທາຍນີ້ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ຮັບການແກ້ໄຂ.

ຂໍ້ແນະນຳ ທາງດ້ານນະໂຍບາຍ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບແນວໂນ້ມຂອງປະຊາກອນ

ນະໂຍບາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ແນວໂນ້ມຂອງປະຊາກອນ ແມ່ນແຍກອອກເປັນສອງປະເພດຫຼັກ ເຊັ່ນ ນະໂຍບາຍການໂຕ້ຕອບທາງດ້ານປະຊາກອນ ແລະ ນະໂຍບາຍທີ່ສົ່ງອິດທິພົນຕໍ່ປະຊາກອນ, ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມກໍມີຫຼາຍໆ ນະໂຍບາຍໄດ້ລວມເອົາທັງສອງປະເພດນີ້.

ໃນບັນດານະໂຍບາຍທີ່ນອນຢູ່ໃນປະເພດນະໂຍບາຍການໂຕ້ຕອບ ທາງດ້ານປະຊາກອນ ແມ່ນ ນະໂຍບາຍທີ່ໄດ້ສະໜອງການບໍລິການດ້ານການສຶກສາ ແລະ ສາທາລະນະສຸກເພື່ອການເຕີບໃຫຍ່ຂະຫຍາຍຕົວຂອງ ປະຊາກອນ ເຊິ່ງລວມທັງການວາງນະໂຍບາຍ ການພັດທະນາຕົວເມືອງ ເພື່ອໃຫ້ຮອງຮັບກັບການເຄື່ອນຍ້າຍແຮງງານຈາກທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຕ່າງ

ປະເທດ. ການກະກຽມການຝຶກອົບຮົມສຳລັບແຮງງານໃນແຕ່ລະກຸ່ມ ເພື່ອໃຫ້ແທດເໝາະກັບການຈ້າງງານ. ນະໂຍບາຍການສຶກສາ, ນອກຈາກຈະຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການຂອງປະຊາກອນ ໃນການໃຫ້ການບໍລິການແລ້ວມັນຍັງມີອິດທິພົນຕໍ່ແນວໂນ້ມຂອງປະຊາກອນອີກດ້ວຍ, ເນື່ອງຈາກວ່າມີຫຼັກຖານທີ່ຈະແຈ້ງວ່າການທີ່ປະຊາກອນມີການສຶກສາທີ່ດີນັ້ນ ເຂົາເຈົ້າມີແນວໂນ້ມທີ່ຈະມີອັດຕາການຈະເລີນພັນຕໍ່າ ແລະ ອັດຕາການຕາຍຂອງແມ່ກໍຕໍ່າລົງ.

ນະໂຍບາຍທີ່ສົ່ງອິດທິພົນຕໍ່ປະຊາກອນອາດຈະຈັດເຂົ້າໃນປະເພດ ທີ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ການຈະເລີນພັນ, ອັດຕາການຕາຍ ຫຼື ການເຄື່ອນ

ຍ້າຍແຮງງານ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ນະໂຍບາຍນີ້ມີການເອົາມານຳໃຊ້ໜ້ອຍຫຼາຍ. ນະໂຍບາຍສຸຂະພາບຈະເລີນພັນແມ່ນເປັນຕົວຢ່າງທີ່ດີ. ນະໂຍບາຍສຸຂະພາບຈະເລີນພັນທີ່ມີປະສິດທິພາບແມ່ນມີແນວໂນ້ມທີ່ຈະຫຼຸດອັດຕາການຈະເລີນພັນລົງ, ເນື່ອງຈາກວ່າມັນຈະສະໜອງຄວາມຕ້ອງການໃນການຫຼຸດການຖືພາທີ່ບໍ່ຕ້ອງການ ຫຼື ໃນການວາງແຜນຄອບຄົວ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມເປົ້າໝາຍແມ່ນເພື່ອເສີມຂະຫຍາຍແຜນງານສຸຂະພາບຈະເລີນພັນ ໃຫ້ກວ້າງອອກໃຫ້ແທດເໝາະກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງແມ່ຍິງ, ເຊິ່ງແຜນງານຈະມີຜົນເຮັດໃຫ້ ອັດຕາການຕາຍຂອງແມ່ ແລະ ເດັກຫຼຸດລົງຫຼາຍກ່ວາເກົ່າ.

ສຳລັບແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຄັ້ງທີ 8, ການວິໄຈຂໍ້ມູນໃນບົດລາຍງານນີ້ໄດ້ໃຫ້ຄຳແນະນຳດ້ານນະໂຍບາຍຫຼາຍຢ່າງ ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

1. ການເຕີບໂຕຂອງ ຈຳນວນປະຊາກອນ ແມ່ນມີທ່າອ່ຽງຫຼຸດລົງແຕ່ຈຳນວນ ປະຊາກອນແມ່ນຄາດວ່າຈະເພີ່ມຂຶ້ນ ຢ່າງໜ້ອຍສອງສ່ວນສາມກ່ອນມັນຈະຢູ່ໃນ ລະດັບອັ້ມຕົວ. ສປປ ລາວ ສາມາດຮັບມືກັບການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງປະຊາກອນນີ້ໄດ້ ຖ້າມີນະໂຍບາຍການພັດທະນາທີ່ເໝາະສົມ. ບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງສ້າງເປົ້າໝາຍສະເພາະຕໍ່ອັດຕາການເຕີບໂຕຂອງປະຊາກອນ. ທ່າອ່ຽງຂອງການຂະຫຍາຍຕົວຂອງ ປະຊາກອນ

ຕ້ອງໄດ້ມີການຕິດຕາມ ກວດກາເປັນປະຈຳ, ຖ້າຫາກການເຕີບໂຕມີຄວາມແຕກຕ່າງຈາກການຄາດຄະເນໄວ້ ຕ້ອງໄດ້ມີການສຶກສາ ເຖິງຜົນກະທົບຂອງຄວາມແຕກຕ່າງນັ້ນ, ຖ້າມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ມີການດັດປັບນະໂຍບາຍ ໃຫ້ແທດເໝາະກັບແນວໂນ້ມ.

2. ຕ້ອງເລັ່ງໃສ່ການແກ້ໄຂເພື່ອຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການ ການວາງແຜນຄອບຄົວ ໃຫ້ແກ່ ຜູ້ທີ່ຕ້ອງການແຕ່ບໍ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງ ເຊິ່ງຈະຊ່ວຍໃຫ້ຄູ່ຜົວເມຍສາມາດກຳນົດຂະໜາດຂອງຄອບຄົວ ແລະ ກຳນົດ ເວລາຈະມີລູກໄດ້ຕາມຄວາມຕ້ອງການ ພ້ອມກັນນັ້ນຍັງຊ່ວຍຫຼຸດຜ່ອນອັດຕາການຕາຍຂອງແມ່ ແລະ ເດັກອ່ອນ.
3. ການບັນລຸເປົ້າໝາຍສະຫັດສະຫວັດເພື່ອການພັດທະນາໂດຍສະເພາະ ອັດຕາການຕາຍຂອງເດັກຕໍ່າກວ່າ 5 ປີ ແລະ ອັດຕາການຕາຍຂອງແມ່ຄວນຖືເປັນບູລິມະສິດອັນສູງ, ອັດຕາການຕາຍຫລຸດລົງຈະມີຜົນປະໂຫຍດຕໍ່ສະຫວັດດີການທີ່ດີ, ບໍ່ພຽງແຕ່ໃນການຮັກສາ ຊີວິດຂອງເຂົາເຈົ້າເທົ່ານັ້ນ ແຕ່ແມ່ນສຳລັບຄອບຄົວ ແລະ ຊຸມຊົນຂອງເຂົາເຈົ້ານຳອີກ.
4. ນະໂຍບາຍຕ່າງໆຄວນມີການນຳມາໝູນໃຊ້ເພື່ອໃຫ້ເກີດຜົນປະໂຫຍດສູງສຸດ ຈາກຜົນປະໂຫຍດທາງດ້ານປະຊາກອນ ທີ່

ສປປ ລາວ ກຳລັງໄດ້ຮັບ. ໜຶ່ງໃນນັ້ນ ແມ່ນການເພີ່ມອັດຕາສ່ວນ ການເຂົ້າຮຽນ ຂອງເດັກນ້ອຍ. ນອກຈາກນີ້ວິທີການນີ້ຍັງ ມີຄວາມຈຳເປັນທີ່ສຸດ ບໍ່ພຽງແຕ່ເປັນການ ເພີ່ມ ໂອກາດ ໃຫ້ແກ່ເດັກນ້ອຍແຕ່ລະຄົນ ມີ ວຽກເຮັດງານທຳໃນອານາຄົດເທົ່ານັ້ນ ແຕ່ ຈະເປັນສິ່ງສຳຄັນ ທີ່ຈະຊ່ວຍເສດຖະກິດ ຂອງ ສປປ ລາວ ໃຫ້ມີການເພີ່ມມູນ ຄ່າໃນຕ່ອງໂສ້ການຜະລິດໃຫ້ສູງຂຶ້ນ. ຈຳ ນວນເດັກນ້ອຍ ແມ່ນຄາດຄະເນວ່າຈະບໍ່ມີ ການປ່ຽນແປງຫຼາຍ, ແຜນພັດທະນາເສດ ຖະກິດສັງຄົມ ຄັ້ງທີ 8 ແມ່ນເປັນໄລຍະ ເວລາທີ່ເໝາະສົມທີ່ສຸດ ໃນການຮັບຮອງ ເອົາຍຸດທະສາດ “ການພັກດັນອັນໃຫຍ່ ຫຼວງ” ໃນການສຶກສາເຊິ່ງຈະຊ່ວຍໃນການ ສ້າງຂະບວນການ ເພີ່ມອັດຕາການເຂົ້າ ຮຽນໄດ້ຢ່າງໄວວາ ແລະ ປັບປຸງຄຸນນະ ພາບການສຶກສາໃຫ້ສູງຂຶ້ນ.

5. ເນື່ອງຈາກການເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງໄວວາຂອງກຳ ລັງແຮງງານ ແລະ ຈຳນວນແຮງງານທີ່ ເພີ່ມຂຶ້ນໃນຂະແໜງການກະສິກຳ, ວິທິ ການ 2 ດ້ານທີ່ຄວນພິຈາລະນາໃນນະໂຍ ບາຍພັດທະນາ: ເພີ່ມປະສິດຕິພາບການ ຜະລິດໃນຂະແໜງກະສິກຳ, ແລະ ພັດທະ ນາຂະແໜງການອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການ ບໍລິການໃຫ້ເຂັ້ມແຂງຂຶ້ນເພື່ອຮັບເອົາແຮງ ງານມາຈາກຂະແໜງກະສິກຳ.

6. ໂດຍລວມແລ້ວລະດັບການສຶກສາຂອງກຳ

ລັງແຮງງານລາວແມ່ນຍັງຕໍ່າດັ່ງນັ້ນ ການ ຝຶກອົບຮົມກຳລັງແຮງງານ ໃນປະຈຸບັນ ຄວນເປັນບູລິມະສິດທີ່ສຳຄັນ (ບໍ່ວ່າຈະ ເປັນການຝຶກງານ ຫຼື ຜ່ານສະຖາບັນຝຶກ ອົບຮົມ). ຄວາມຕ້ອງການໃນການຝຶກອົບ ຮົມນັ້ນ ຄວນມີການສຶກສາໃຫ້ລະອຽດ ກ່ຽວກັນແນວໂນ້ມ ການພັດທະນາອຸດສະ ຫະກຳ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການທາງດ້ານ ທັກສະວິຊາການ, ເພື່ອໃຫ້ເນື້ອໃນການ ສຶກສາທາງດ້ານວິຊາການແທດເໝາະກັບ ຄວາມຕ້ອງການ.

7. ນະໂຍບາຍຕໍ່ກັບການເຄື່ອນຍ້າຍແຮງ ງານ, ການຈ້າງງານ ແລະ ການພັດທະນາ ຕົວເມືອງຄວນໄປຄຽງຄູ່ກັນ. ການຂະ ຫຍາຍຕົວຂອງເສດຖະກິດລາວ ຈະເພີ່ມ ຂຶ້ນ ຖ້າອັດຕາການເຮັດວຽກກະສິກຳແບບ ກຸ້ມຕົນເອງນັ້ນຫຼຸດລົງ ແລະ ແຮງງານເຮັດ ວຽກໄດ້ຍ້າຍໄປຢູ່ຂະແໜງການ ທີ່ມີຜົນ ຜະ ລິດສູງຂຶ້ນ. ນີ້ສ່ວນຫຼາຍຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີ ການຍົກຍ້າຍຖິ່ນຖານ ແລະ ໃນທີ່ສຸດແລ້ວ ວຽກງານຂະແໜງບໍລິການແລະອຸດສະຫະ ກຳຈະມາສຸມຢູ່ໃນເຂດຕົວເມືອງ.

8. ນະໂຍບາຍ ການຫັນໃຫ້ເປັນຕົວເມືອງ ຄວນຄຳນຶງເຖິງການພັກດັນ ທີ່ເກີດຂຶ້ນ ຕາມທຳມະຊາດບໍ່ຄວນຕໍ່ຕ້ານແນວໂນ້ມ ເຊິ່ງການເຄື່ອນຍ້າຍບໍ່ແມ່ນສິ່ງທີ່ບໍ່ດີສະ ເໝີໄປ. ຕົວຢ່າງ, ເຖິງແມ່ນວ່າໂຄງສ້າງ ຂອງຕົວເມືອງໃນປະຈຸບັນແມ່ນຢູ່ໃນລະ

ດັບເລີ້ມຕົ້ນ, ແຕ່ການເຕີບຂອງເສດຖະກິດລວມສູນອາດເກີດຂຶ້ນໄດ້ ໃນນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ເຊິ່ງປະຊາກອນມີທ່າອ່ຽງທີ່ຈະບໍ່ຂະຫຍາຍຕົວ ເກີນລະດັບທີ່ສາມາດຮັບມືໄດ້. ສໍາລັບການຂະຫຍາຍຕົວຂອງເມືອງອື່ນໆນັ້ນ ກໍສາມາດກໍ່ໃຫ້ເກີດປະໂຫຍດແກ່ເສດຖະກິດໃນຂົງເຂດອື່ນໆ ເຊິ່ງສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ຄວນໄດ້ ຮັບການສົ່ງເສີມຕົວຢ່າງການລົງທຶນໃສ່ການປັບປຸງ ການຄົມມະນາຄົມ ເພື່ອອໍານວຍຄວາມສະດວກ

9. ໃຫ້ແກ່ການຄ້າກັບບັນດາປະເທດໃກ້ຄຽງ. ເຖິງແມ່ນບັນຫາປະຊາກອນຜູ້ສູງອາຍຸ ຈະໄດ້ຮັບການເອົາໃຈໃສ່ໃນລະດັບສາກົນ ກໍຕາມ ເຫດຜົນທີ່ດີອັນໜຶ່ງສໍາລັບສະພາບຈຸດພິເສດຂອງລາວ ແມ່ນຈໍານວນຜູ້ສູງອາຍຸນັ້ນ ຍັງມີອັດຕາຕໍ່າຫຼາຍຈົນເຖິງທ້າຍປີ 2020, ນີ້ໝາຍຄວາມວ່າມັນໄວໂພດທີ່ຈະໃຫ້ບູລິມະສິດ. ໃນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ ຄັ້ງທີ 8 ນີ້ ຍັງມີຫຼາຍບັນຫາອື່ນໆ ທີ່ຄວນເອົາເປັນບູລິມະສິດຫຼາຍກວ່າ.

ເອກະສານອ້າງອີງ

ລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ແລະ ອົງການ ສະຫະປະຊາຊາດ, 2013, ບົດລາຍຄວາມຄືບໜ້າ ການບັນລຸເປົ້າໝາຍສະຫັດສະຫວັດ ເພື່ອການພັດທະນາ ຂອງ ສປປ ລາວ ປະຈຳປີ 2013 (The Millennium Development Goals Progress Report for the Lao PDR 2013), ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ.

Hervish, Alexandra and Charlotte Feldman-Jacobs, 2011, “Who speaks for me? Ending child marriage”, Policy Brief, Population Reference Bureau, Washington, DC.

ການສຳຫຼວດກຳລັງແຮງງານ ແລະ ການໃຊ້ແຮງງານເດັກ, ປີ 2010, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, 2012 ສູນສະຖະຕິແຫ່ງຊາດ, ກະຊວງແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ ແລະ ອົງການແຮງງານ ສາກົນ ILO, 2012, ບົດລາຍງານການສຳຫຼວດແຮງງານເດັກແຫ່ງຊາດ 2010, ນະຄອນຫຼວງ ວຽງຈັນ.

Ministry of Education and Global Education Partnership, 2014, 2012 Lao PDR EGRA Survey Report.

ກະຊວງສາທາ ແລະ ສູນສະຖະຕິແຫ່ງຊາດ, 2012, ບົດລາຍງານການສຳຫຼວດດັດຊະນີໝາຍສັງຄົມລາວ (LSIS) 2011-12, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ.

Phouxay, Kabmanivanh, 2010, Patterns of Migration and Socio-economic Change in Lao PDR, Umea: Department of Social and Economic Geography, Umea University, Sweden.

Rigg, J., 2007, “Moving lives: migration and livelihoods in the Lao PDR”, Population, Space and Place,

ພະແນກປະຊາກອນອົງການ ສປຊ, 2014, ການເຕີບໂຕຂອງປະຊາກອນໂລກ ໃນເຂດຕົວເມືອງ, New York: United Nations.

ອົງການ ທະນາຄານໂລກ (World Bank) ແລະ ອົງການທະນາຄານອາຊີ (ADB), 2012, ບົດລາຍງານການປະເມີນຜົນຄວາມສະເໝີພາບລະຫວ່າງຍິງ-ຊາຍ ຂອງ ສປປ ລາວ, Washington, DC.

ອົງການ ທະນາຄານໂລກ, 2014, ບົດລາຍງານການພັດທະນາ ຂອງ ສປປ ລາວ ປີ 2014: Expanding Productive Employment for Broad-based Growth, Vientiane: World Bank Group.

